ଜେଜେଙ୍କ ଟିପା ଖାତା

ଗାୟତ୍ରୀବାଳା ପଣ୍ଡା

ଜେଜେ, ଗପଟେ କୁହ ।

ଯେତେଥର ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ଜିଦ୍ ଧରିବସିଚି, ସେତେଥର ସେ ଖୋଲିଛନ୍ତି ତାଂକ ଗପ ପେଡ଼ି । କେବେ ବିରକ୍ତ ହୋଇନାହାନ୍ତି, କହିନାହାନ୍ତି, ଏବେ ନୁହେଁ ପରେ କହିବି । ଗପ କହୁକହୁ ତାଂକର ଆଖି ଦୁଇଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶିଛି, ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭଳି, ଠାକୁର ଘରେ ଜଳୁଥିବା ଦୀପଭଳି, ହାଲୋଳ ଓ ଦୀପ୍ତ । ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ତାଂକ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଛି । କେବେକେବେ ଗଡ଼ିପଡୁଥିବା ବୁଂଦାଏ ଲୁହକୁ ଚାପିଦେଇ ସେ ସହଜ ହୋଇ ହସିଛନ୍ତି । ମୁଁ ପଚାରିଛି,

"ଇଏ କ'ଣ ଜେଜେ ? ଇଏ ତ ତମ ନିଜ କଥା ।"

ସେ କହିଛନ୍ତି, "ଜୀବନର ଅନେକ ମୋଡ଼ରୁ ଗପ ବାହାରେ । କାହାଣୀ ଜନ୍ମ ନିଏ ।"

"ସତ ?"

ମୋର ଏ ପ୍ରଶ୍ନକୁ ସେ ସରଳ ଭାବରେ ବୁଝେଇବାକୁ ଯାଇ କହିଛନ୍ତି, "ଆମର ଜୀବନ ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ କି? ଗପଟିଏ, କାହାଣୀଟିଏ ତ !"

ତାଂକର ଏମିତି ଗପିଚାଲିବା ଭିତରେ ମୋ ଭିତରେ ଜନ୍ମ ନେଇଛି ଛୋଟ ଛୋଟ ଦୁଃଖ ଓ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟପଣ । ମୋ ପିଲାମନ ସେସବୁକୁ ଖୁଉବ୍ ଗଭୀର ଭାବରେ ବୁଝି ନପାରିଲେ ବି ସେ କାହାଣୀଗୁଡ଼ିକ ମତେ ଅନ୍ୟମନସ୍କ କରିଛି, ଅସ୍ଥିର କରିଛି, ମୋ ଖେଳନାଠାରୁ ଦୂରେଇ ଦେଇଛି । ସାରାବେଳ ମୁଁ ସେଇ କାହାଣୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ଘୂରି ବୁଲିଛି । ଖେଳନା କଣ୍ଢେଇ, ଲୁଚକାଳି, କାହାଣୀ ତୁଳନାରେ ମତେ ତୁଚ୍ଛ ଲାଗିଛି ।

ଦିନେ ଦିନେ ଜେଜେ ମତେ ଏମିତି କିଛି କାହାଣୀ କହିଛନ୍ତି ଯାହା ମତେ ଅଭିଭୂତ କରିଛି । ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ପଚାରିଛି, "ଏ ଗପ କିଏ ଲେଖିଛି ?"

ସେ କଥା ବାଆଁରେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । କହିଛନ୍ତି, "ଏଇଟା ଗପ ନୁହଁ ଉପନ୍ୟାସ ।"

"ଉପନ୍ୟାସ ମାନେ ?"

ସେଇ ସାତ କି ଆଠ ବର୍ଷ ବୟସରେ ଉପନ୍ୟାସର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ମୋ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ଥିଲା । ତେବେ ଏତିକି ଅନ୍ତତଃ ବୁଝିପାରୁଥିଲି ଯେ ଯେହେତୁ ଏଇ କାହାଣୀଟି ଚାରି କି ପାଂଚ ଥର ଶୁଣିବାପରେ ଯାଇ ଶେଷ ହେଉଛି, ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ବଡ଼ ଗପ । ଦିନେ ଦିନେ ଜେଜେ କହନ୍ତି, "ଯଦି ସତକୁ ସତ ଏସବୁ ଉପନ୍ୟାସ ମୋ ନାଁରେ ଛପାହେଇଥାଆନ୍ତା !" ମୁଁ ହଠାତ୍ କିଛି ବୁଝିପାରେନି । ବୁଝିପାରେନି ତ ହସିପକାଏ ଫିକ୍‌କିନା । ହସିଦିଏ ତ ଜେଜେଙ୍କୁ କହେ, "ତମେ କ'ଣ ସତରେ ଲେଖିପାରିବ ଗପ ?"

ଜେଜେ ନୀରବ ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ଢେର୍ ସମୟ । କେତେ ସମୟ ? ଘ□, ଦୁଇ ଘ□ା, ତିନି ଘ□ା, କେଜାଣି କେତେ ସମୟ । ତା ଭିତରେ ମୁଁ ଶୋଇପଡ଼ିଥାଏ, ନାଇଁତ ଚାରିଟାବେଳ ହୋଇଥିଲେ ଏକା ଖେପାକେ ହାଜର ହୋଇଯାଇଥାଏ ଖେଳ ପଡ଼ିଆରେ, ନାଇଁ ତ ସକାଳ ଓଳି ହୋଇଥିଲେ ବସ୍ତାନୀ କାନ୍ଧରେ ଝୁଲେଇ ପହଂଚିଯାଇଥାଏ ଟିଉସନ୍‌ରେ ।

ଜେଜେ ତଥାପି ନୀରବ ଥାଆନ୍ତି- ଖେଳରୁ ଫେରିବାଯାଏଁ, ଟ୍ୟୁସନରୁ ଫେରିବାଯାଏଁ, ନିଦ ଭାଂଗିବାଯାଏଁ । ତାପରେ ଯେତେବେଳେ ତାଂକୁ ଭେଟେ ସେ ମତେ କେବଳ ଚାହାନ୍ତି । ଖୁବ୍ ଫାଙ୍କା ଚାହାଣୀ, ଶୂନ୍ୟ ଓ ଉଦାସ, ଦୁଃଖୀଦୁଃଖୀ, କିଛି ଗୋଟାଏ ସବୁଦିନପାଇଁ ହଜେଇ ଦେଲାପରି । ଏତେ ଗଭୀରତା ଥାଏ ଯେ ସେ ଚାହାଣୀରେ ମତେ ଭୟ ଲାଗେ । ମୁଁ ଡରିଡରି ପଚାରେ, "ଜେଜେ ରାଗିଛ ? ତମେ ଗପ ଲେଖିପାରୁନ ବୋଲି ମୋର ଜମ୍ମା ମନଦୁଃଖ ନାହିଁ । ଗପ ନ ଲେଖିପାରିଲେ କ'ଣ ହେଲା, ସବୁଦିନ ତ ମତେ ନୂଆ ନୂଆ ଗପ ଶୁଣଉଚ ନା । ତମ ମନ ଭିତରେ କେତେ ଗପ ଅଛି, କେତେ ଜାଗା କି ତମ ମନ ଭିତରେ ? ଏତେ ଗପ ରହିପାରୁଛି । ମୋ ସାଂଗମାନଙ୍କୁ ମୁଁ କହିଦେଇଛି, ମୋ ଜେଜେ ବହୁତ ଗପ ଜାଣିଛନ୍ତି ।"

ଜେଜେ ହସିଦିଅନ୍ତି । ମୋ ଭଳି, ଅବିକଳ ମୁଁ ହସିଦେଲାଭଳି । ପିଲାଳିଆ ହସ । ନିଷ୍କପଟ ଓ ସରଳ । କହନ୍ତି, "ମୋର ସବୁ ଅବଶୋଷକୁ ଆୟୁଧ କରି ତୁ ଇ ଛିଡ଼ାହେବୁ ଯୁଦ୍ଧଭୂଇଁରେ ।"

"ମାନେ !"

ସେ ପୁଣି ହସନ୍ତି, ଏତିକି କହନ୍ତି, "ମୁଁ ଜାଣିଛି ମା', ବଡ଼ହେଲେ ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଲେଖିବୁ । ମୋଠୁଁ ଆହୁରି ଭଲ ଗପ, ଆହୁରି ଭଲ ଉପନ୍ୟାସ, ଆହୁରି ଭଲ କବିତା । ଯାହା ବି ଲେଖିବୁ ସେସବୁ ତୋ ନିଜ ନାଁରେ ଛାପିବୁ ।"

ଧୀରେ ଧୀରେ ଜାଣିଲି ଜେଜେ ଭଜନ ସହିତ ଗପ, ଉପନ୍ୟାସ ବି ଲେଖୁଥିଲେ । ଜେଜେମା'କୁ ଗପ ଶୁଣେଇବାକୁ କହିଲେ ସେ ସେଇ ସାହାଡ଼ା ସୁନ୍ଦରୀ, କଲୁରେଇ ବେ□, ବୁଢ଼ୀ ଅସୁରୁଣୀ ଅବା ରାଜା ପୁଅ, ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁଅ ଗପ କହୁଥିଲା । ସେସବୁ କେଜାଣି କେତେଥର ମୁଁ ଶୁଣି ସାରିଥିଲି ଓ ଆଉ ସେସବୁ ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ଆଗ୍ରହ ନଥିଲା । ତ ମୁଁ ତାକୁ କହୁଥିଲି, ଆଉ କିଛି ନୂଆ ଗପ କହ । ସେ କହୁଥିଲା, "ନୂଆ ଗପ ମତେ ଜଣାନାଇଁ । ଯାହା ଶିଖିଛି କହିବି ନା । ତୋ ଜେଜେଭଳି କ'ଣ ମୁଁ କବି, ଲେଖକ ହେଇଛି ଯେ ମନକୁ ଗପ ଗଢ଼ିଦେଇପାରିବି ? ଅପାଠୋଇ ମାଇପିଟା ଏତେ ଗପ କୁଆଡୁ ଆଣିବି ?"

ଦିନେ ଆମ ଘରେ ପରିତ୍ୟକ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ବହିଥାକ ସନ୍ଧିରୁ ଗୋଟିଏ ଖାତା ପାଇଲି, ଯାହାର ମଲାଟ ଚିରି ଯାଇଥିଲା, ପୃଷ୍ଠାଯାକ ହଳଦିଆ ପଡ଼ିଆସିଥିଲା । ସମ୍ଭବତଃ ଖାତାଟି ବହୁ ପୁରୁଣା । ସେଥିରେ ଜେଜେ ତାଂକ ନିଜ ହସ୍ତାକ୍ଷରରେ କ'ଣସବୁ ଲେଖିଥିଲେ । ଚିଠାଟିଏ ପରି ଲାଗୁଥିବା ସେଇ ଛୋଟ ଖାତାଟି କୋଉ ହିସାବ ଖାତା ? ଏକ ଦୁଇ ତିନି କରି ନମ୍ବର ପଡ଼ିବା ସହ ପ୍ରତି ନମ୍ବର କଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ବହି କିମ୍ବା ଗପ କିମ୍ବା ଉପନ୍ୟାସର ନାଁ ଓ ତା' ପାଖରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାଁ ଲେଖା ହୋଇଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଆସିଥିଲା ଯେ ତାହା ଆଦୌ ପଢ଼ିହେଉନଥିଲା । ବହୁ କଷ୍ଟରେ

ଗୋଟିଏ ଦିଇଟି ନାଁ ଅନ୍ଦାଜ କରି ମୁଁ ବହିଥାକରୁ ସେ ବହିଗୁଡ଼ିକ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲି । ମାତ୍ର ସେପରି କିଛି ବହି ନଥିଲା ଆମ ଘରେ । କାହାକୁ ପଚାରିହେବ ଏ କଥା ।

ଜେଜେଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ହୁଅନ୍ତା ଯେ ମାତ୍ର ସେ ତ ଦୀର୍ଘଦିନ ହେଲା ଅସୁସ୍ଥହୋଇ ବିଛଣାରେ । ସେଇଠି ଘୁଅ ମୂତ । ଗାଧୁଆ ଘରେ ପଡ଼ି ଭାଂଗିଯାଇଛି ଅ□ା ହାଡ଼ । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ତାଂକୁ ପଚାରିବାଟା ଠିକ୍ ହେବନି । ବୋଉକୁ ପଚାରିଲେ ସେ ଜାଣିନଥିବ କାରଣ ଏ ବହି ଫହି ମାମଲାଠୁ ସେ ଦୂରରେ । ଜେଜେମା' ତ ପାଠ ହିଁ ପଢ଼ିନି ।

ପଚାରିଲେ ପଚାରିହେବ ବଡ଼ ପିଉସୀ କିମ୍ବା ବାପାଙ୍କୁ । ବଡ଼ ପିଉସୀ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଠ ପଢୁଥିଲା ଓ ଘରେ ଥିବା ବଂଗଳା, ଓଡ଼ିଆ ଓ ଇଂରାଜୀ ବହିସବୁ ସେ ଖୁବ୍ ଯତ୍ନରେ ରଖିଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଲାଇବ୍ରେରୀ ପରି ଅନେକ ବହି ଥିଲା ଆମ ଘରେ । ମାସରେ ଥରେ ସେ ବହିର ସବୁ ନମ୍ବର ମିଳାଏ ଓ ତାକୁ ପୋଛାପୋଛି କରି ରଖେ । ବାପା ବି ମିଶନ୍ତି ତା' ସହିତ । ତାକୁ ପଚାରିଲେ ସେ ଅବା କିଛି କହିପାରନ୍ତା । ମାତ୍ର ବଡ଼ ପିଉସୀର ମୁହଁଟି ଏମିତି ରାଗିଲାଭଳିଆ ଯେ ଟିକିଏ ପାଠ ଭୁଲ୍ ହେଲେ ସେ ପ୍ରଚୁର ମାଡ଼ ଦେଇଥାଏ ଓ ଏତେ ରାଗିଲା ସ୍ୱରରେ ପାଠ ପଚାରେ ଯେ ଥରେ ଥରେ ମୁଁ ପେ□ରେ ମୁତିପକାଏ, କଲିଜା ଥରିଉଠେ । ଅନ୍ୟବେଳେ ଅବଶ୍ୟ ସେ ବି ମତେ କିଛି କିଛି ଗପ ଶୁଣାଏ ମାତ୍ର ସେସବୁ ଜେଜେଙ୍କ ପରି ନୁହଁ । ସେ ଗପ ଶେଷକୁ ପଚାରେ, "କହ, ଏ ଗପରୁ କ'ଣ ଶିଖିଲୁ ?" ଥରେଥରେ ତ ମୁଁ ଗପଟି ଆଦୌ ଶୁଣିନଥାଏ , ସେ ଗପ କହି ଚାଲିଥାଏ, ମୁଁ ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରି ଚାଲିଥାଏ ଅଥଚ ପିଜୁଳି ଗଛରେ ଚିହ୍ନ ରଖିଥିବା ପିଜୁଳିଟି ଆସନ୍ତା କାଲିକି ପୁରାପୁରି ପାଚିଥିବ କି ନାଇଁ, ରିଙ୍କି ଧାର୍ ନେଇଥିବା ମୋ ନୂଆ ଲିଭା ରବରଟି ଫେରାଇବ କି ନାହିଁ, ବାପା ଏ ଶନିବାର କଟକରୁ ଆସିଲାବେଳେ ଜହ୍ନମାମୁଁ ଓ ଶିଶୁଲେଖା ଆଣିବେ କି ନାଇଁ ଏଇସବୁ କଥା ଭାବୁଥାଏ । ପିଉସୀ ନାନୀ ଯେତେବେଳେ ଶେଷ ପ୍ରଶ୍ନଟି ପଚାରିଦିଏ, କ'ଣ ଶିଖିଲୁ ଏ ଗପରୁ, ମୋ ମୁହଁଟି ଶୁଖି ଶେଥା ପଡ଼ିଯାଏ । ସେ ଜଂଘକୁ ଜୋରରେ ଚିମୁଟି ଦିଏ ଓ କହେ, "ଆଉ ଥରକ ଯଦି ମନଦେଇ ନ ଶୁଣିଛୁ, ଦେଖିବୁ ।"

ବଡ଼ ପିଉସୀ ପୁଣିଥରେ ଯାଇ ହଷ୍ଟେଲ୍‌ରେ ରହି ପଢ଼ନ୍ତା ନାହିଁ ? ସେ ବାହା ହେଇ ରହନ୍ତା କି ଯାଇ ଦିଲ୍ଲୀ, ବମ୍ବେରେ । ମୁଁ ମନକୁ ମନ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଡାକୁଥାଏ । ତେଣୁ ତାକୁ ଯଦି ପଚାରିବି ଏ ଖାତାଟି କଥା, ସେ କହିବ, ତୁ ଏତେ ସନ୍ଧି ବିସନ୍ଧିରୁ ଚିରାମିରା ଖାତାପତ୍ର, କାଗଜ ଟୁକୁଡ଼ା ବାହାରକରିବା କି ଦର୍କାର । ପାଠ ନପଢ଼ି ଖରାବେଳଯାକ ଏଇୟାସବୁ କରୁଛୁ । ଆ, ବସି ରଚନା ଲେଖ । ଟ୍ରାନ୍ସଲେସନ୍ କର । ଅଂକ କଷ୍ ।

ବାପା ଆସିବାକୁ ଆହୁରି ଚାରିଦିନ ଡେରି । ଶନିବାର ରାତିରେ ଆସି ପହଂଚିବେ କଟକରୁ । ଆସି ପହଂଚୁ ପହଂଚୁ ବୁଝିବେ ସପ୍ତାହଯାକ ଜେଜେ ଠିକ୍ ଔଷଧ ଖାଇଛନ୍ତି ନା ନାହିଁ ? ତାଂକର କେତେଦୂର ଉନ୍ନତି ହେଇଛି ଅବସ୍ଥାରେ ? ଘର ତିଆରି କାମ କେତେଦୂର ଗଲା ? ମିସ୍ତ୍ରୀ ମୂଲିଆଙ୍କୁ ସପ୍ତାହକର ମଜୁରୀ ଟଙ୍କା ଦିଆଯିବ । ଜମିରେ ସାର ପଡ଼ିଚି ନା ନାହିଁ, ମାଉସୀ ଘରକୁ ବେଭାର ଟଙ୍କା ପଠାହେଲା କି ନାଇଁ, ବଡ଼ ପିଉସୀର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ପଡ଼ିଥିବା ପୁଅ ଘର କ'ଣ ଖବର ପଠେଇଛନ୍ତି ସେସବୁ ଆଲୋଚନା କରୁକରୁ ମୁଁ ଖାଇପିଇ ଶୋଇପଡ଼ିଥିବି । ରବିବାର ସକାଳ ଟିଉସନ୍ ସରିଲାପରେ ବାପାଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ପାଇ ପଚାରିବାର ଯୋଜନାରେ ମୁଁ ରହିଲି ।

ସେ ଖାତାଟି ଲୁଚେଇ ଆଣି ଖୁବ୍ ଯତ୍ନରେ କାହାରି ଆଖି ନ ପଡ଼ିଲାଭଳି ଜାଗାରେ ରଖିଦେଇ ରବିବାରକୁ ଅପେକ୍ଷା କଲି । ମାତ୍ର ସେ ଦିନଯାକ କେଜାଣି କୁଆଡୁ କୁଆଡୁ କାମ ପରେ କାମ ଆସି ଜୁଟିଲା ଓ ବାପା ଦିନଯାକ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲେ । ଚୋରଙ୍କ ଭଳି ମୁଁ ଖାଲି ସୁଯୋଗ ଉଣ୍ଡୁଥାଏ । ବାଆଁରେଇ ହେଇ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଘୂରିବୁଲୁଥାଏ । ସେଦିନ ସଂଜରେ ବାପା ମତେ ପାଖକୁ ଡାକିଲେ ଓ କହିଲେ, "ତୁ କ'ଣପାଇଁ ଏପଟସେପଟ ହଉଛୁ ମୁଁ ଜାଣେ, ଏଥର ଆସିଲାବେଳେ ଜହ୍ନମାମୁଁ ଓ ଶିଶୁଲେଖା ଆଣିପାରିଲିନି । ଆସନ୍ତା ଶନିବାର ନିଶ୍ଚୟ ଆଣିଦେବି ।"

ପାସ୍ ଯିବା ନାଁରେ ପଢ଼ା ମଝିରୁ ହଜାରେ ଥର ଉଠି ଏକଣା ଘରକୁ ଯିବା ଓ ଗୁପ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ସେ ଖାତାଟି ଅଛି କି ନାଇଁ ଯା□ କରୁକରୁ କିଏ ଗୋଟାଏ ପଛରୁ ଚିଲ୍ଲେଇଲା, "ଏକଣା ଘରେ କ'ଣ କରୁଛୁ ପାଠ ନ ପଢ଼ି ।" ଜେଜେମା'ର ସ୍ୱର ! "ବହିଟାଏ ଖୋଜୁଥିଲି, ଆସ୍ତେକିନା କହିଲି ।" ଲାଇଟ୍‌ଟା ଜଳଉନୁ, ଅଂଧାରରେ କି ବହି ଖୋଜୁଚୁ ? ତାକୁ କିଛି ବି ନ କହି ସେ ଘର କବାଟ ଆଉଜେଇ ଚୁପ୍‌କିନା ବାହାରି ଆସିଲି ।

ରାତି ଖାଇବା ସରିଲାପରେ ଜେଜେଙ୍କ ରୁମ୍‌କୁ ଗଲି । ଜିରୋ ବଲ୍‌ବ ଜଳୁଥିଲା । ଜେଜେ ଶୋଇପଡ଼ିଥିଲେ । ଏଇ କିଛି ଦିନହେବ ସେ ଅନେକ ଯଂତ୍ରଣା ଭୋଗିଲେଣି । ହାଡ଼ ଭିତରେ କେତେ ଇଂଜେକ୍‌ସନ୍, କାଳୁପଡ଼ା ସେକଠୁ ନେଇ କେତେ କବିରାଜି, ଡାକ୍ତରୀ ଔଷଧ । ସେ କାଳୁପଡ଼ା ସେକବାଲା ଯେତେବେଳେ ତାତିଲା ଲୁହା ରଡ଼ଟି ଜେଜେଙ୍କ ଅ□ା ପାଖକୁ ନିଏ ମୁଁ ବିକଳହେଇ ସେଠୁ ପଳେଇଆସେ । ଲୁହା ରଡ଼ଟି ଦାଉଦାଉ ଦିଶୁଥାଏ । ମୋ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରିପଡ଼େ । ଇସ୍ ! ଲୋକଟା କେଡ଼େ ନୃଶଂସ ! କେତେ ପାପ ନ କରୁଚି ଟି ! ବୋଉ କହେ କାଳୁପଡ଼ା ସେକରେ ଭଲ ହେଇଯିବ ଜେଜେଙ୍କ ଅ□ା, ସେ ଆଗଭଳି ଚାଲିବେ । କେଜାଣି, ମୋର ମନଟି କିନ୍ତୁ ଏହାକୁ ସହଜରେ ମାନି ନେଇ ପାରୁନଥାଏ ।

ସେ କାଳୁପଡ଼ା ସେକବାଲାର ଲୁହା ରଡ଼ଠୁ ଆହୁରି ବେଶୀ କଷ୍ଟ ଲାଗୁଥାଏ ଜେଜେଙ୍କ ଚାହାଣୀ । କେମିତି ଗୋଟେ ଚାହାନ୍ତି, ଭୟ ମିଶା ବିକଳଭାବର ସେ ଚାହାଣୀ । ଯେମିତି ଦୁଃଖ ଓ ଯଂତ୍ରଣା ଜଳୁଥାଏ ଦାଉଦାଉ ହେଇ, ଯେମିତି ବିକଳପଣ ପୋଡ଼ି ଅଂଗାର ପାଲଟୁଥାଏ, ଯେମିତି କହୁଥାନ୍ତି, "ଆଉ ଭଲ ହବନିରେ ମୋର ଅ□ା । ଆଉ ଉଠି ପାରିବି ନାହିଁ, ଏଇ ଥରକ ଶେଷ । ଏ ଯମ ଯଂତ୍ରଣା ଆଉ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ନାଃ, ସେ ସେମିତି କିଛି ବି କହନ୍ତି ନାହିଁ ।

ବୋଉ ତାଂକ ପାଟିରେ ଔଷଧ ଖୁଆଇ ଦେଲାବେଳେ, ଖଟରୁ ଘୁଅମୂତ ପୋଛି ସଫା କଲାବେଳେ, ଫାର୍ମାସିଷ୍ଟ୍ ନରି କକେଇ ଦିନକୁ ଦି ଓଳି ହାଡ଼ ସନ୍ଧିରେ ଇଂଜେକ୍‌ସନ୍ ଦେଲାବେଳେ କି କାଳୁପଡ଼ା ସେକବାଲା ଅ□ାରେ, ଆଣ୍ଠୁରେ, ପିଠିରେ ତାତିଲା ସେକ ମାଡ଼ି ଦେଲାବେଳେ ସେ ଉଁ ଚୁଁ କିଛି ବି କହନ୍ତି ନାହିଁ । କେମିତି ଖାଲି ଚାହାନ୍ତି । କାହିଁକି ଚାହାନ୍ତି ସେମିତି ? କାହିଁକି କାନ୍ଦନ୍ତି ନାହିଁ, ମୁଁ ଇଂଜେକ୍‌ସନ୍ ନେଲାବେଳେ ରଡ଼ିଛାଡ଼ି କାନ୍ଦିଲାପରି ? କାହିଁକି ରାଗନ୍ତି ନାହିଁ ମତେ ଜ୍ୱର ହେଲାବେଳେ ବୋଉ ଜବରଦସ୍ତ ଆଠ ଦଶଟା

ଔଷଧ ଗିଳେଇଲାବେଳେ ମୁଁ ରାଗିଲାପରି ? କାହିଁକି ଡରରେ ଚିଲ୍ଲାନ୍ତି ନାହିଁ କାଳୁପଡ଼ା ସେକବାଲାକୁ ଦେଖି ? କେଜାଣି ? ମୁଁ ବୁଝିପାରେ ନାହିଁ ।

ଜେଜେ ଏତେ ଚୁପ୍ ହୋଇଯାଇଥାନ୍ତି ଯେ ମୁଁ ତାଂକୁ ଗପଟେ କୁହ ବୋଲି ଭରସି କହିପାରେ ନାହିଁ । ଜେଜେଙ୍କ ଚାହାଣିରେ କି ରହସ୍ୟ ଥାଏ ? ଯେତେବେଳେ ଜେଜେ ମତେ ବହୁତ ଗପ କହୁଥିଲେ, ସେବେକାର ଚାହାଣୀରେ ବି କେମିତି ଗୋଟେ ଉଦାସପଣ, ଖାଁ ଖାଁ ଭାବ । ଆଉ ଏବେ ବି ତାଂକ ଚାହାଣିରେ ଆହୁରି ଖାଁ ଖାଁ ପଣ, ବେଶୀ ବେଶୀ ଉଦାସ ଭାବ । ଏବେ ତ କଷ୍ଟ ଓ ଯଂତ୍ରଣା ଯୋଗୁଁ ସେ ଏମିତି ମଳିନ, ଉଦାସ ହେଲେ ସେବେ ? କି କଷ୍ଟ, କି ଯଂତ୍ରଣା ? ଆଉ ସେ ଖାତାଟି ? କି ହିସାବ ଲେଖାଅଛି ସେଥିରେ ? ପୁଣି ମୋର ମନେପଡ଼ିଯାଏ ସେ ଖାତାଟି କଥା ।

ଦିନେ ସାହସ ସଂଚୟକରି ଖରାବେଳେ ଗଲି ଜେଜେଙ୍କ ରୁମ୍‌କୁ । ସେତେବେଳେ ବଡ଼ ପିଉସୀ ନଥିଲା । ତାର କୋଉ ସାଂଗ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲା । ବୋଉ ଓ ଜେଜେମା' ଦାଣ୍ଡପଟେ ବସିଥିଲେ, ଉକି କେଲୁଣୀ ପାଖରେ । ଉକି ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସେ ଏମିତି ଖରାବେଳିଆ । ହାତୀ ଦାନ୍ତ, ବାଘ ନିଶ, ଗୋଚିନା, ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ଦ୍ରବ୍ୟର ପସରା ଧରି । ଡାକ ପକାଏ ମା'କୁ, ବୋଉକୁ । କଂସାଏ ପଖାଳ ଖାଏ, ଦି' ତିନିଟା ପୁରୁଣା ଲୁଗା ନିଏ ବୋଉର, ତା' ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ଆମର ପୁରୁଣା ଜାମା ପେ□ ନିଏ, ତା' ଦରବ ଦେଖାଏ । ଯଦି କିଛି ଦରକାର ଥାଏ ତ ମା' ରଖେ ନାଇଁ ତ ସେ ଯାଏ । ଏଇନେ ଉକି ବିଦା ହେଲାବେଳକୁ ଆହୁରି ଘ□ାଏ ପରେ । ଭାଇ ଦି' ଜଣ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ । ମତେ ମଉକା ଜୁଟିଲା । ମୁଁ ଡରି ଡରି ଗଲି ଜେଜେଙ୍କ ପାଖକୁ । ସେ ଶୋଇ ନଥିଲେ । ଖଟ ଉପରେ ବସୁବସୁ ସେ କହିଲେ, "ଏଠି ବସନା ମା', ସେ ଚଉକି ଉପରେ ବସ ।"

"କାହିଁକି ?"

"ଏ ଖଟରେ ବସ୍‌ନା । ଇନ୍‌ଫେକ୍‌ସନ୍ ହବ । ଘୁଅ ମୁତରେ ଘା□ ହଉଚି । ତୁ ପିଲାଲୋକ । ଏ ଗନ୍ଧରେ ବ'ନା ।"

ମୁଁ କିନ୍ତୁ ସେଠି ବସିଲି ଓ ସେ ପୁଣି କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ଟିପାଖାତାଟି ତାଂକୁ ଦେଖାଇଲି । ସେ ତକିଆ ଉପରୁ ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇ ଉହୁଁକି ଚାହିଁ ପଚାରିଲେ, "କ'ଣ ସେଇଟା ?"

"ସେଇୟା ତ ମୁଁ ତମକୁ ପଚାରୁଛି ? ଏଇଟା କି ହିସାବ ଖାତା ?" ମୁଁ କହିଲି ।

ସେ ଖାତାଟି ମୁଁ ତାଂକର ଆହୁରି ଆଖି ପାଖକୁ ନେଲି । ସେ ବୋଧହୁଏ ତଥାପି ଦେଖିପାରୁନଥିଲେ ସ୍ପଷ୍ଟକରି । କହିଲେ, "କିଛି ଭଲ ଦିଶୁନି । ପଢ଼ିକି କହ କ'ଣ ଲେଖାହୋଇଛି ସେଥିରେ ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ତମରି ଅକ୍ଷର, ମୁଁ କିଛି ଜାଣିପାରୁନି । ତମର କଲିକତା ଟ୍ରଙ୍କ୍ ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିଲା, ଏକଣା ଘର ତଳ ଥାକରେ । ଏକ ଦୁଇ କରି ଲେଖାହୋଇଛି କ'ଣସବୁ, ତାପରେ ବହି କି ଗପର ନାଁ ତାପରେ... ।"

ସେ ମୋ କଥାକୁ ସେଇଠି ରଖି କହିଲେ, "ଓଃ ! ସେଇଟା କାହିଁ କୋଉ ଅମଳର । ପୁରୁଣା ଟିପା ଖାତାଟେ । ତେତିଶଟି ନମ୍ବର ଥିବ ସେଥିରେ, ଆଉ ଦୁଇଟି ଯୋଡ଼ିନି । ସମୁଦାୟ ପଇଁତିରିଶଟି ହବ । ନାଇଁ ନାଇଁ ବୋଧେ ଛତିଶ ହବ କି କ'ଣ ।"

"କ'ଣ ପଇଁତିରିଶଟି, ଛତିଶଟି ?" ମୁଁ ପଚାରିଲି । ଯୋଉ ପ୍ରଗଳ୍‌ଭତାରେ ସେ ଗପି ଆସୁଥିଲେ ହଠାତ୍ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲେ । କହିଲେ, "ସେସବୁ କିଛି ନୁହଁ, ତୁ ପିଲାଲୋକ, ଯାଆ । ମତେ ନିଦ ମାଡ଼ିଲାଣି ।" କହିଲେ ଓ ଆଖି ବୁଜିଦେଲେ ।

ସତ କହୁଛି ସେଦିନ ଜେଜେଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଥମକରି ମତେ ଖୁବ୍ ରାଗ ଚିଡ଼ିଲା । କ'ଣ କହୁକହୁ ସେ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲେ ? କୋଉ କଥା ? କାହିଁକି ଲୁଚେଇଲେ ?

ସେଦିନଠୁଁ ମୋର ଆଉ କୌଣସି କାମରେ ମନ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଆଗକୁ ଥିବା ବାର୍ଷିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବି ପଢ଼ାପଢ଼ି ଠିକ୍ ଭାବରେ କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ଜେଜେ କଥାଟି ଲୁଚେଇଲା ପରେ ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିବାକୁ ମୋର ଆଉ ସାହସ କୁଳେଇଲା ନାହିଁ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ତାପରଠୁ ଜେଜେ କୌଣସି ଦିନ ମତେ ସେ ଖାତା ବିଷୟରେ କିଛି ବି ପଚାରିଲେ ନାହିଁ । ଜେଜେଙ୍କ ଉପରେ ମୋର ଅଭିମାନ ଓ ରାଗ ଆହୁରି ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ମୋର ସଂଦେହଗ୍ରସ୍ତ ମନନେଇ ମୁଁ ଜେଜେଙ୍କର ସେ କଲିକତା ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଓ ଗୋଟେ ପୁରୁଣା ଆଟାଚି ଖୋଜି କିଛି ସୁରାକ୍ ପାଇବାର ମଉକାରେ ରହିଲି । ମାତ୍ର ସେଥିରେ ତାଂକର ସେଇ ପୁରୁଣା ଖାକୀ ପୋଷାକ ଦି' ହଳ(ଯାହା ସେ କଲିକତାରେ ରେଲୱେ ମେଲ୍ ସର୍ଭିସରେ ଚାକିରୀରେ ଥିଲାବେଳେ ୟୁନିଫର୍ମ ଭାବେ ପିନ୍ଧୁଥିଲେ), ଗୋଟିଏ ହଳ କୋର୍ଟ ପ୍ୟା□, ସେ ଲେଖିଥିବା କିଛି ଭଜନ ବହି, ବଂଗଳା, ଇଂରାଜୀ ଓ ଓଡ଼ିଆର କିଛି ଡିକ୍ସନାରୀ, କିଛି ଜମିଜମା କାଗଜପତ୍ର ଏବଂ ମୋଟା ଖାତାଟିଏ (ଜେଜେଙ୍କ ନିଜ ହାତଲେଖା ଯାହାର କିଛି ଶୀର୍ଷକ ନଥିଲା) ଥିଲା । ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେ ଲେଖାଥିଲା–

"ମା' ଶାରଳା ଯିଏ ମୋ ପରି ଅକି□ନକୁ ହାତ ଧରେଇ ଲେଖେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ଓ ମୋ ନାତୁଣୀ ଯିଏ ତା' ଜନ୍ମରୁ ନିଜ ଭିତରେ ସର୍ଜନାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପୃଥିବୀଟିଏ ଧରି ଜନ୍ମ ହେଇଛି, ସେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ମୋର ସାରା ଜୀବନର ପାପପୁଣ୍ୟର ଏ ଦସ୍ତାବିଜ୍ ସମର୍ପିତ... ।"

ଦ୍ୱିତୀୟ ପୃଷ୍ଠାରେ ଥିଲା ସମଗ୍ର ଉପନ୍ୟାସଟି କାହିଁକି ଲେଖାଗଲା ତାର କୈଫିୟତ୍ । ତୃତୀୟ ପୃଷ୍ଠାରେ ଭାଗ-୧ରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ବିଷୟବସ୍ତୁ । ସେତେବେଳକୁ ମୁଁ ଏକ ଅବର୍ଣ୍ଣନୀୟ ଆହ୍ଲାଦରେ, ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟପଣରେ ଉଛୁଳି ଉଠିଲିଣି । ମୋର ଖୁସିର ତୀବ୍ରତା ଏତେ ଅଧିକ ଥିଲା ଯେ ମୁଁ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ସେଇ ଖାତାଟିକୁ ଧରି ଦୌଡ଼ିଗଲି ଜେଜେଙ୍କ ପାଖକୁ । ପୂର୍ବର ସେ ରାଗ କିମ୍ବା ଅଭିମାନ କିଛି ବି ନଥିଲା ।

ଧଇଁସଇଁ ହୋଇ ତାଂକ ରୁମକୁ ଗଲାବେଳକୁ ସେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ଘର ଭିତରୁ କେମିତି ଅଜବ ଗନ୍ଧଟେ ବାହାରୁଛି । ସେ ପରିସ୍ରା କରିଦେଇଛନ୍ତି ବୋଧେ(ଯା ଭିତରେ ତାଂକର ବାମ ଅଂଗଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଚଳ ହୋଇଯାଇଥିଲା) । ମୁଁ ସେ ଗନ୍ଧକୁ ଖାତିର ନକରି ତାଂକୁ ହଲେଇ ପକେଇ ପଚାରିଲି, "ଜେଜେ, ଜେଜେ, ଏ ଅକ୍ଷର ତ ତମର । ଏ ଖାତାରେ ଯାହାସବୁ ଲେଖାହୋଇଛି ତମେ ଲେଖିଛ ? ଏଇଟା କ'ଣ ବହି ହେଇପାରିବ ? ଏଇଟା କ'ଣ ଗପ ହେଇପାରିବ ? ଏଇଟା କ'ଣ ତମ ନାଁରେ ଛପା ହେଇପାରିବ ? ଏଇଟା ମୁଁ ସାଂଗମାନଙ୍କୁ ଦେଖେଇପାରିବି ମୋ ଜେଜେ ଲେଖିଛନ୍ତି ବୋଲି ?" ସେତେବେଳକୁ ସେ ମୁତରେ ଜୁଡୁବୁଡୁ ଓଦାହେଇ ଶୋଇଥାନ୍ତି । ତାଂକ ଆଖିରୁ ଧାରେ ଲୁହ ଗଡ଼ିଆସିଲା, ସେ କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, "ମା'କୁ ଡାକ ।

ଏଗୁଡ଼ା ବଦଳେଇ ଦବ । ପରିସ୍ରା ହେଇଯାଇଚି, କେତେବେଲୁ ଡାକୁଚି ଯେ ବୋଧେ ପାଖରେ କେହି ନାହାନ୍ତି କି ସମସ୍ତେ ଶୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି, କେହି ଶୁଣୁନାହାନ୍ତି । ଯାଆ, ମା'କୁ ଡାକିଦେ ।"

ମୋର ଉଚ୍ଛୁଳା ଆଗ୍ରହଟି ସେଇଠି ଚୁରମାର ହୋଇଗଲା । ଦାଣ୍ଡକୁ ଯାଇ ମା'କୁ ଡାକିଲି । ମା' ଆସି ଲୁଗାପଟା ଓ ଶେଯ ବଦଳେଇଲା । ମୁଁ ସେ ଖାତାଟିକୁ ଧରି ଛାତ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲି ନିରୋଳାରେ ବସି ପଢ଼ିବାପାଇଁ । ହେଲେ ପୃଷ୍ଠାଏ, ଦି' ପୃଷ୍ଠାରୁ ଅଧିକ ପଢ଼ିପାରିଲି ନାହିଁ କାରଣ ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକ ଏତେ ବଂକା ତେଢ଼ା ଥିଲା ଯେ କିଛି ଭଲଭାବେ ପଢ଼ିହେଲା ନାହିଁ ।

ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ଗୋଟେ ବଂଶ ବୃକ୍ଷରୁ । ସବା ଆଗରେ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଟି କିଏ ମୁଁ ଚିହ୍ନେନାହିଁ । ତାପରକୁ ପର ଆସି ଯୋଉଠି ଅଟକିଲି ସିଏ ଥିଲେ ମୋ ଜେଜେ ଓ ସାନ ଜେଜେ । ଏଇ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲେ ପା□ ଛଅ ପିଢ଼ି । ତେବେ ସର୍ବପ୍ରଥମ ବ୍ୟକ୍ତିଜଣକ ସାବତ ମାଆର ଅତ୍ୟାଚାରରେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ କଲିକତା କି ଭାଗଲପୁରରୁ ପଳେଇଆସି ଆମ ଗାଁରେ ପହଂଚିଥିଲେ । ସେଠି ରହି କାମଦାମ କରୁକରୁ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ରହିଗଲେ । ସେଇଠୁ ମାଡ଼ିଲା ବଂଶବୃକ୍ଷ । ତାଂକର ପୁଅ, ନାତି, ଅଣନାତି, ପଣନାତିହେଇ ପାଂଚ, ଛଅ ପିଢ଼ି ପରେ ଆସିଲେ ଜେଜେ । ସେମାନେ ତିନି ଭାଇ ଭଉଣୀ । ଜେଜେ ସାତ ବର୍ଷର ହୋଇଥିଲା ବେଳେ ସାନ ଜେଜେ ଚାରି ବର୍ଷର ଓ ଜେଜେଙ୍କ ବଡ଼ ଭଉଣୀ ନଅ ବର୍ଷର ବାଳୁତ ବିଧବା । ଏତିକିବେଳେ ଜଣେ ପରେ ଜଣେ ହୋଇ ଆଗପଛ ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ ଜେଜେଙ୍କ ବାପା, ମା' । ଜମିବାଡ଼ି ନେଇଗଲେ ଭଗାରୀ । ପିଲା ତିନିଟି ହୋଇଗଲେ ଅନାଥ । ନଅ ବର୍ଷର ଭଉଣୀଟି ବଡ଼ କଷ୍ଟରେ ଚଳେଇ ନେଉଥିଲା ଭାଇ ଦିହିଁଙ୍କୁ । ବର୍ଷେ, ଦି' ବର୍ଷ କଷ୍ଟରେ କାଟିଲା ପରେ ଜେଜେ ପଳେଇଗଲେ କାମ ଖୋଜି କଲିକତା । ସେଠି ଜଣକ ଘରେ ରହି କାମଧନ୍ଦା କଲେ ଓ ପଢିଲେ । ମାତ୍ର ଏଇ ଭିତରେ ବିଧବା ଭଉଣୀଟି ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଜ୍ୱାଳା ସହିନପାରି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିନେଲା । ସାନଭାଇକୁ ଜେଜେ ନେଇଗଲେ କଲିକତା । ତାପରଠୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ଜେଜେଙ୍କ ଜୀବନର ସଂଘର୍ଷମୟ କାହାଣୀ ।

ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଏଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପଢ଼ିଛି, ଡାକ ପକେଇଲା ବୋଉ । ସଂଜ ହେଲାଣି, ଆ, ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବୁ । ମୁଁ ଘରକୁ ଆସିଲି । ଆସିଲି ଓ ସେଇ ଖାତାଟିକୁ ଯଥାସ୍ଥାନରେ ନେଇ ଏକଣା ଘରେ ରଖିଆସିଲି । ସେତିକିବେଳଠୁଁ ମୁଁ ସ୍ଥାଣୁ ପାଲଟିଗଲି । ଏ ଭିତରେ ଲୁଚିଲୁଚି ଯାଇ କେଜାଣି କେତେଥର ଜେଜେଙ୍କୁ ଦେଖିକରି ଆସିଥିବି । କିଛି ଗୋଟାଏ ପଚାରିବାର ଆଗ୍ରହ, ଶୁଣି ପକେଇବାର ଲୋଭ, ଜେଜେଙ୍କ ଦୁଃଖକୁ ଦେଖିପକେଇବାର ବ୍ୟାକୁଳତା ।

ପ୍ରତିଥର ଜେଜେ ସେଇ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରାରେ । ହଲ୍‌ଚଲ୍ ନାହିଁ । ପାଦରୁ ବେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଦରଟିଏ ଘୋଡ଼ିହେଇ ଶୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଦାଢ଼ି ବଢ଼ିଯାଇଛି । ବାପା ରବିବାର ଦିନ ବାରିକ ଡାକି ଦାଢ଼ି କଟେଇବେ । ତାଂକୁ ଖଟରୁ ଟେକିନେଇ ଅଗଣାରେ ବସେଇବେ । ଗାଧୋଇ ଦେବେ । ଦିହଯାକ ପାଉଡର ପକେଇବେ । ପଛରେ ତକିଆ ଦି' ତିନିଟା ଢିରା ଦେବେ । ସେଇଠୁ ଗପିବସିବେ ତାଂକ ସହିତ । ଜମିବାଡ଼ି କଥା, ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ କଥା, ଗାଁଯାକ କଥା । କହିବେ ଡାକ୍ତର କେମିତି କହୁଛନ୍ତି, ସେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଭଲ ହୋଇଯିବେ । ଏ ରୋଗଟା ପାରାଲିସିସ୍ ନୁହଁ, ପାରାଲିସିସ୍‌ର ସବୁ ସିମ୍ପ୍‌ଟମ୍ ଦେଖାଗଲେ ବି ଯେ ପାରାଲିସିସ୍ ନୁହଁ । ନର୍ଭଟାଏ ଉଇକ୍ ହୋଇଯାଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ନର୍ଭ ଟନିକ୍ ଓ ଇଂଜେକ୍‌ସନ୍ ଦିଆଯାଉଛି । କିଛି ଦିନ ପରେ ପୁରାପୁରି ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ । କହୁଥିବେ, "ଏ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଆମ ନଈର । ଆହୁରି ଖାଅ ବାପା, ପେଟ ପୁରେଇ ଖାଅ । ଡାକ୍ତର କହିଛନ୍ତି ଯାହା ମନ ହେଉଛି ଖାଇବାକୁ । କୋଉଥିରେ କିଛି ବାରଣ ନାହିଁ । ଯାହା ଯାହା ମନ ହଉଛି ଖାଇବାକୁ, କୁହ, ମୁଁ କଟକରୁ ନେଇ ଆସିବି ।"

ଜେଜେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ଖାଉଖାଉ ବାପା ଆହୁରି ଗୁଣ୍ଡାଏ ଭାତ ତାଂକ ପାଟି ପାଖକୁ ନେଉଥିବେ ଓ ଜେଜେ ଚିଡ଼ି ଉଠୁଥିବେ । "ରହ, ଖାଇସାରେ ଏତିକ । ଆଉ କ'ଣ ହଜମ ହେଉଛି । କିଛି ଖାଇବାକୁ ମନ ନାହିଁ । କେଇଟା ଦିନ ବଂଚିବି ଯେ ଲୋଭ କରିବି ଖାଇବାକୁ । ଭଲରେ ଟିକେ ହନୁମାନ ଚାଳିଶା ବି ବୋଲି ପାରୁନାହିଁ । ପାଟି ଖନି ମାରିଯାଉଛି, ଅଧେ ଅଧେ ମନେପଡୁନି ।"

ମୁଁ ବସିଥିବି ଅଗଣା ପିଣ୍ଡାରେ ଗୋଡ଼ ତଳକୁ ଓହଳେଇ । ଭାବୁଥିବି ଜେଜେଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ ବନାମ ମୋଟା ଖାତାଟି କଥା ଓ ସେଇ ଟିପାଖାତା କଥା । ପୁଣି ଜେଜେ ଓ ବାପାଙ୍କ କଥାବା□। ଶୁଣି ଭାବୁଥିବି, ତେବେ କୋଉଟା ଠିକ୍ । ଜେଜେଙ୍କ ରୋଗ କ'ଣ ପାରାଲିସିସ୍ ନୁହଁ ? ତ କାହିଁକି ଚଳୁନି ତାଂକର ବାଁପଟ ହାତ ଗୋଡ଼ ? ସେଦିନ ଯୋଉ ଡାକ୍ତର ଆସିଥିଲେ କଟକରୁ ସେ ତ କହିଲେ ଯେ ଆଉ ଭଲ ହେବାର ନାହିଁ ବୋଲି । ବାପା ପୁଣି କେମିତି ମିଛ କହୁଛନ୍ତି ଜେଜେଙ୍କୁ ? ବାପାମାନେ କ'ଣ ମିଛ କହନ୍ତି ? ପୁଣି ଭାବୁଥିବି ଜେଜେ ଯୋଉ କହୁଛନ୍ତି ଆଉ ବେଶୀଦିନ ବଂଚିବେନି...କାହିଁକି ବଂଚିବେନି । ସେ କେମିତି ଜାଣିଲେ କେତେଦିନ ବଂଚିବେ ବୋଲି ? ବଂଚିବେନି ତ ମତେ ଗପ କହିବ କିଏ ? ବଂଚିବେନି ତ ମତେ ଏତେସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉ□ର ଦବ କିଏ ? ବଂଚିବେନି ତ ତାଂକ ଟିପା ଖାତାର ରହସ୍ୟ ଉନ୍ମୋଚନ ହେବ କେମିତି ? ବଂଚିବେନି ତ ସେ ଉପନ୍ୟାସଟା ପଢ଼ିକି ମତେ ଶୁଣେଇବ କିଏ ? ବଂଚିବେନି ତ ମୁଁ 'ଜେଜେ' କାହାକୁ ଡାକିବି ?

"ମା' ପାଣି ଗିଲାସେ ଦେଲୁ ।" ବାପା ପାଣି ମାଗୁଥିଲେ ଓ ମୁଁ ସେଠାରୁ ଉଠିକି ଯାଇ ପାଣି ଆଣି ଦେଲି । ଜେଜେଙ୍କୁ ଟେକି ଆଣି ବାପା ଘରେ ଶୁଆଇଲେ । ପୁଣି ପର ରବିବାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଜେ ସେଇ ଘରେ ବନ୍ଦୀ । ନା ଚନ୍ଦ୍ର, ନା ସୂର୍ଯ୍ୟ, କିଛି ବି ଦେଖିପାରୁନଥିଲେ । ଦିନକୁ ଦିନ ଜେଜେ କ'ଣସବୁ ଯାତୁସାତୁ ଗପୁଥିଲେ । ଜେଜେମା କହୁଥିଲା, ତାଂକର ମୁଣ୍ଡ ଆଉ କାମ କରୁନି । ସାହିଲୋକ କହୁଥିଲେ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ବାଳୁତ ବୃଦ୍ଧ ସମାନ । ବେଳେବେଳେ ଦିହରୁ ଲୁଗା ଖସି ଯାଉଥିଲା, ସେ ଜାଣିପାରୁନଥିଲେ । ବେଳେବେଳେ କୋଉକାଳୁ ମରିସାରିଥିବା ତାଂକ ଭଉଣୀକୁ ଡାକ ପକଉଥିଲେ ନାନୀ ଲୋ, ଏ ନାନୀ । ବେଳେବେଳେ "ଜୟ ତୁ ଶାରଳା ମା'ଗୋ ଝଙ୍କଡ଼ବାସିନୀ..." ଗୀତଟିକୁ ସ୍ୱର ପକେଇ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଗାଉଥିଲେ । ମତେ ଏସବୁ ଦେଖି କେତେ ଯେ କଷ୍ଟ ହେଉଥିଲା, ତା' ମୁଁ କାହା ଆଗରେ କହିପାରୁନଥିଲି । ଦିନକୁ ଦିନ ଜେଜେ ଆହୁରି କ୍ଷୀଣ ଓ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡୁଥିଲେ । ଯେତେ ସଫାସୁତରା ରହିଲେ ବି, ଫିନାଇଲ, ଡେଟଲ ପକାହେଲେ ବି ସେ ଘର ଭିତରୁ ଗୋଟେ ଉତ୍କଟ ଗନ୍ଧ ଭାସିଆସୁଥିଲା ଓ ଜେଜେ ସେଇ ଘର ଭିତରେ କ୍ରମଶଃ ସରି ସରି ଆସୁଥିଲେ ।

ସେଦିନ ସରସ୍ୱତୀ ପୂଜା । ନୂଆ ଜାମା ପିନ୍ଧି ଜେଜେଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିବାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ଜେଜେ ହାତରେ ଠାରି ମତେ ଆହୁରି ପାଖକୁ ଡାକିଲେ । ଖନି ମାରି ଯାଉଥିବା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ,

"ମୋ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଭିତରେ ଗୋଟାଏ ମୋଟା ଖାତା ଅଛି । ଆଣ୍ ସେଇଟା ।"

ମୁଁ ହଠାତ୍ ପଚାରିଲି, "କ'ଣ ଲେଖା ଅଛି ସେଥିରେ ?"

ସେ କହିଲେ, "ଜମାନବନ୍ଦୀ ।"

"ମାନେ ?"

"ମାନେ ମୋର ସାରା ଜୀବନର କାହାଣୀ ଲେଖାହୋଇଛି । ଉପନ୍ୟାସପରି । ଯା, ଆଣ୍ ତ ସେଇଟା ।"

"ମୁଁ ପଚାରିଲି, ଆଉ ସେଇ ଛୋଟ ମଲାଟଚିରା ଟିପା ଖାତାଟା ।" ସେ ଟିକିଏ ଚିଡ଼ି ଉଠିଲେ, "ଯେତିକି କହୁଚି, ଆଗେ ସେତିକି କର ।"

ମୁଁ ଏକଣା ଘରକୁ ଯାଇ ଟ୍ରଙ୍କ୍ ଭିତରୁ ସେ ଖାତାଟା ଆଣିଲି । ସେ ଖାତାଟିକୁ ଡାହାଣ ହାତରେ ସେ ଟିକେ ଛୁଇଁଲେ । ଆଉଁସି ପକେଇଲେ ସତେ ଯେମିତି କେହି ଅତି ପ୍ରିୟ ତାଂକର । କହିଲେ, "ଢେର୍ ରାତି ଅନିଦ୍ରାହେଇ ମୁଁ ଯାକୁ ଲେଖିଛି, କେବେକେବେ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ସିଲିଗୁରି କି ଗୁଆହାଟୀ କି କାଶ୍ମୀର ଗଲାବେଳେ । ଥରେଥରେ ତ ରାସ୍ତାଘାଟରେ ବସିପଡ଼ି ଗାରେଇ ପକେଇଚି ଯାହା ମନେ ପଡ଼ିଚି ଯେତେବେଳେ । କେତେବେଳେ କୋର୍ଟ ବାରଣ୍ଡାରେ ତ କେତେବେଳେ ନିଦରୁ ଉଠି ରାତି ଅଧରେ । ଏଇଟା ମୋର ସାରା ଜୀବନର ଦଲିଲ୍ । ଯାକୁ ପଢ଼ିବୁ, ସାଇତିକରି ରଖିବୁ । ତୋର ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉ□ର ପାଇଯିବୁ । ଏ ଅକ୍ଷର ତ ତୁ ପଢ଼ିପାରିବୁ ନାହିଁ । ଭାବିଥିଲି, ମୁଁ ଅଳ୍ପ ଅଳ୍ପ କରି ଡାକିଦେବି ଯେ ତୁ କିଛିକିଛି ଲେଖିଲେଖି ସାରିଦବୁ । ତାପରେ ତୋ ବାପାକୁ କହି ପ୍ରେସ୍‌କୁ ଦବା, ମୋ ନାଁରେ ଛପାହବ ଏ ବହି, ମୋର ପ୍ରଥମ ଉପନ୍ୟାସ ମୋରି ନାଁରେ । ପ୍ରଥମ କ'ଣ ଏମିତି ଦେଖିଲେ ତ ଏଇଟି ଛତିଶ ନମ୍ବର ବହି... ।"

କହୁକହୁ ଅଟକିଗଲେ ସେ କିଛି ଗୋଟାଏ ଅପ୍ରାଧ କରିପକେଇଲା ଭଳି ଓ କଥା ବଦଳେଇ କହିଲେ, " ହଠାତ୍ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କବଳରେ ପଡ଼ିଗଲି । ଏବେ ଯୋଉ ଅବସ୍ଥା ଏ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପନ୍ୟାସଟି କ'ଣ, ପୃଷ୍ଠାଏ ବି ତତେ ଡାକିପାରିବି ନାହିଁ । ମୋ ପାଟି ଖନି ବାଜିଯାଉଛି, ଆଖିରୁ ଲଗାତାର ଲୁହ ବୋହୁଛି । ଗୋଟାଏ ପଟ ପାରାଲିସିସ୍ ହେଇ ପୁରା ଅଚଳ । (ପୁଣି କହିଲେ, ତୋ ବାପା ସିନା ମତେ ଲୁଚଉଛି ମୋ ରୋଗ, ହେଲେ ମୁଁ କ'ଣ ଜାଣିପାରୁନି, ପିଲା ହେଇଛି !)ହଁ, ମୋ ନାଁରେ ମୋର କିଛି ବି ବହି ବାହାରିପାରିଲା ନାହିଁ, ଅନ୍ତତଃ ଏଇ ଉପନ୍ୟାସଟି ମୋ ନିଜ ନାଁରେ ବାହାରିଲେ ମୋର ଆଉ କିଛି ବି ଅବଶୋଷ ରହନ୍ତା ନାହିଁ । ତୁ ଯାକୁ ନିଜେ ପଢ଼ି (ନାଇଁ ତ ବାପାକୁ କହିବୁ ପଢ଼ି ଡାକିଦବ, ସେ ମୋ ଅକ୍ଷର ପଢ଼ିପାରେ) ପୁଣିଥରେ ଟିପିବୁ ଓ ପ୍ରେସ୍‌କୁ ଦେଇ ଛାପିବୁ । ନାଁ କିଛି ରଖିନାହିଁ, ଦେଖିବୁ । ତୋ ମନକୁ ପାଇଲାଭଳି ନାଁଟିଏ ଦେଇଦବୁ ।"

ମୋର ସେତେବେଳର ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ମୁଁ କଦାପି ଭାଷାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିପାରିବି ନାହିଁ । ମୋର ହାତ ଗୋଡ଼ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । (ଆଜି ବି ସେ ମୁହୂ□ଟି ମୋ ଭିତରେ ତାଜା ହେଇ ଅଛି । ମନେପଡ଼ିଗଲେ ଝାଳ କ□ ଆସୁଛି ଦିହରୁ, ହାତପାଦ ଝିମ୍‌ଝିମ୍ ହୋଇଯାଉଛି । ଧାରଧାର ଲୁହ ବହିଯାଉଛି ଆଖିରୁ ।)

ମୋର ଲୁହ ନିଗିଡ଼ିପଡ଼ିଲା ଆଖିରୁ । ମୁଁ କହିଲି, ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଛାପିବି ଜେଜେ । ତମରି ନାଁରେ ଇ ଛପାହେବ । ଏତିକି କହୁକହୁ ସେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦିଶିଲେ ଆଗଭଳି, ମୋତେ ଗପ ଶୁଣେଇଲାବେଳେ ଯେଭଳି ଦିଶନ୍ତି । କହିଲେ, ତୁ ମୋ ନାଁ ରଖିବୁ, ସେ ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ଅଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୋର ଏଇ ଶେଷ ଆଗ୍ରହଟିକ ତୋରି ହାତରେ ଦଉଛି । ତାଂକର ଡାହାଣ ହାତର ପାପୁଲିଟିକୁ ଧରିପକେଇଲାବେଳେ ସେ କେମିତି ଗୋଟେ ଖୁବ୍ କରୁଣ ଦିଶିଲେ । ମୁଁ କହିଲି, "ତମର ସବୁ ଇଚ୍ଛା, ସବୁ ଆଗ୍ରହ ରଖିବି, ଜେଜେ । ହେଲେ ସେ ଟିପା ଖାତାଟା... ?"

"ଛାଡ଼, ସେକଥା । ଏବେ ମୁଁ ଶାନ୍ତିରେ ମରିପାରିବି ।"

ସେଦିନ କେତେ ସମୟ ମୁଁ ସେଠି ଛିଡ଼ା ରହିଲି, ମୋର ଆଜି ମନେନାହିଁ । ହୁଏତ ଖୁବ୍ ବେଳ । ଜେଜେ ତାପରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲେ, ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରିଲେ, ଯେମିତି ସେ ସବୁଦିନ ଘୁଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାରନ୍ତି । ସେ ଖାତାଟିକୁ ଆଣି ମୁଁ ମୋର ପଢ଼ାଘରେ ରଖିଲି, ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଖୋଳରେ ପୁରେଇ, ଖୁବ୍ ଯତ୍ନରେ । ମୋ ବହିଥାକରେ । ତାର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ଜେଜେଙ୍କର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେହଟି ଅଚଳ ହୋଇଗଲା ଓ ସେ ସବୁଦିନପାଇଁ କଥା କହିବାର ଶକ୍ତି ହରେଇ ବସିଲେ । କେବଳ ଆଖି ଦୁଇଟିରେ ଚାହିଁରହିବା ବ୍ୟତୀତ ସେ କିଛି ବି ହଲଚଲ ହୋଇ ପାରୁନଥିଲେ । ଏଥର ତାଂକୁ ତରଳ ଖାଦ୍ୟ ଦିଆଗଲା, ଯେମିତିକି କ୍ଷୀର, ହର୍‌ଲିକ୍ସ, ଫଳ ରସ, ରୁଟି କ୍ଷୀର ଗ୍ରାଇଣ୍ଡିଙ୍ଗ୍ ହୋଇ । ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ମୁଁ ଥରେ ଜେଜେଙ୍କୁ ଓ ଥରେ ସେ ଖାତାକୁ ଦେଖୁଥିଲି । ଦିନକୁ ଦିନ ମୁଁ ଆହୁରି ଚୁପ୍ ହୋଇଯାଉଥିଲି ।

ଏହାର କିଛି ମାସ ପରେ ଦିନେ ସକାଳୁସକାଳୁ ଜେଜେମା' ଓ ବୋଉର କାଂଦଣାରେ ମୁଁ ଚମକି ପଡ଼ି ଉଠିଲି । ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ଦିହେଁଯାକ ବାହୁନୁଥାନ୍ତି ବିକଳଭାବେ । ବାପା ଅଗଣା ପିଣ୍ଡାକୁ ଆଉଜି ମୁଣ୍ଡରେ ହାତଦେଇ ବସିଥାନ୍ତି । ଅଗଣାସାରା ଲୋକ ଜମା ହୋଇସାରିଥାନ୍ତି । କିଛି ବୁଝିବାପୂର୍ବରୁ ବୋଉ କାଂଦିଉଠିଲା, "ଜେଜେ ଆଉ ନାହାନ୍ତି ।"

ସେଦିନ ହଠାତ୍ କ'ଣ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ହୋଇଥିଲା ମୋର ? କିଭଳି ଅନୁଭବ ? କିଭଳି ଦୁଃଖ ? କିଭଳି କାଂଦ ? ମନେନାହିଁ ।

ଦଶାହ କର୍ମ ସରିଲାପରେ ଦିନେ ବାପା ଚୁପ୍‌ହେଇ ଅଗଣାରେ ବସିଥାନ୍ତି ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ । ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀର ଓ ଗୁମ୍‌ସୁମ୍ । ମୁଁ ସେଇଠି ଯାଇ ବସିଲି । କହିଲି, "ବାପା, ଜେଜେ ମତେ ଗୋଟେ ଖାତା ଦେଇଛନ୍ତି ।"

"କି ଖାତା ?" ସେ ମତେ ପଚାରିଲେ ।

"ଉପନ୍ୟାସଟେ, ତାଂକ ଜୀବନ କାହାଣୀ, ଗପପରି ଲେଖାହୋଇଛି ।"

ବାପା ଉଠିପଡ଼ିଲେ ଆର୍ମଚେୟାରରୁ । "କେବେ, ମତେ କହିନୁ ତ ! କ'ଣ କଲୁ ସେ ଖାତା ? ଆଣ୍ ତ ଦେଖିବି ।"

"ପାଖରେ ରଖିଛି । ଅଳ୍ପ କିଛି ପଢ଼ିଛି ହେଲେ ସେ ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ାକ ଏତେ ଛୋଟ ଓ ବଂକାଟେଢ଼ା ଯେ ଭଲଭାବରେ ପଢିହଉନି । ଜେଜେ ତାକୁ ଛାପିବାପାଇଁ କହିଛନ୍ତି ।"

ବାପା କହିଲେ, "ତୁ ସିନା ପଢ଼ିପାରୁନୁ । ହେଲେ ମୁଁ

ପଢ଼ିପାରିବି । ମୁଁ ପରା ସେ ଅକ୍ଷର ସହିତ ପିଲାଦିନରୁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ । ମତେ ଦେ, ମୁଁ ପଢ଼ିକି ତତେ ଡାକିଦେଲେ ତୁ ଗୋଲ୍ ଗୋଲ୍ ଅକ୍ଷରରେ ଉତାରି ଦବୁ । ତାପରେ ତାକୁ ଛପେଇଦବା ।"

ପୁଣି ବାପାଙ୍କୁ କହିଲି, "ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଖାତା ଅଛି । ଜେଜେ ସେଥିରେ କ'ଣ ଲେଖିଛନ୍ତି କିଛି ଜଣାପଡୁନି ।" କହିଲି ଓ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଖାତା ଦୁଇଟିଯାକ ଆଣି ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖେଇଲି । ବାପା ଦେଖିଲେ କିଛି ସମୟ, ଚଷମା ଆଣି ପଢ଼ିଲେ, ତାଂକ ଆଖିକୋଣରେ ଜକେଇ ଆସୁଥିବା ଲୁହକୁ ଚାପି ଛୋଟ ଖାତାଟିକୁ ଦେଖି କହିଲେ, "ଏତକ ସେ ଲେଖିଥିବା ବହିର ଲିଷ୍ଟ୍ ।"

"ସେ ବହିଗୁଡ଼ାକ ?" ମୋର ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ।

ସେଗୁଡ଼ିକ ସେ ନିଜ ନାଁରେ ଛପେଇନାହାନ୍ତି । ସେ ପାଣ୍ଡୁଲିପିତକ ସେ ବିକି ଦେଇଛନ୍ତି । ଯାହାକୁ ବିକିଛନ୍ତି ସେ ତା' ନିଜ ନାଁରେ ଛପେଇ ଲେଖକ ପାଲଟିଛି । କିଛି ବଂଗଳାରେ, କିଛି ଓଡ଼ିଆରେ । ସେଥିରୁ କିଛି ନାଟକ ହେଇଛି, ମାତ୍ର ଜେଜେ କେବେ କିଣିଥିବା ଲୋକର ନାଁ କହିନାହାନ୍ତି ।

"ଜେଜେ ଏମିତି କାହିଁକି କଲେ ବାପା ?"

"ଅଭାବ । ସେଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଘର ଚଳେଇବା ଓ ମୋକଦ୍ଦମା ଲଢ଼ି ଜମିବାଡ଼ି ମୁକୁଳେଇବା ପାଇଁ ନିଜ ଚାକିରି ଟଙ୍କା ପାଉନଥିବାରୁ ସେ ବହି ଲେଖି ତାକୁ ବିକିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଥିଲେ । ଆମେସବୁ ଛୋଟ ଥିଲୁ, ଘରେ ଅନେକ ସମସ୍ୟା ଥିଲା, ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ଥିଲା ।"

"ତମେ କେମିତି ଜାଣିଲ ?" ପୁଣି ମୋର ପ୍ରଶ୍ନ ଥିଲା ।

"ମୁଁ ପିଲାଦିନୁ ଦେଖିଚି ତାଂକ ସଂଘର୍ଷ । ଦେଖିଚି ରାତି ରାତି ଅନିଦ୍ରା ହୋଇ ଲେଖିବାର ମାତ୍ର ସେ କେବେ ତାକୁ ବହିକରି ଛପେଇନାହାନ୍ତି । ଥରୁଟିଏ ପାଣ୍ଡୁଲିପି ବିକିଦେଲାପରେ ସେ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଉ କେବେ ସେ ଉଠେଇନାହାନ୍ତି ।"

ତାପରଠୁ ମୁଁ ଅନେକ ଥର ସେ ଟିପା ଖାତା ଦେଖିଛି, ତାକୁ ଛୁଇଁଛି । ଏପଟସେପଟକରି ସେଥିରୁ ଖୋଜିଛି ଜେଜେଙ୍କ ଲୁହର ଉଷ୍ଣତା । ମାତ୍ର ଦିନକୁ ଦିନ ସେ ଖାତା ବେଶୀ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶିଚି ସିନା, ପ୍ରତିଥର ଅସହ୍ୟ ଅନୁଶୋଚନା ଓ କ୍ଷୋଭରେ ମୁଁ ଭାଂଗିପଡ଼ିଛି ।

ଜେଜେଙ୍କ କାମ ସରିଲା ପରେ ମୁଁ ହଷ୍ଟେଲ୍‌କୁ ଚାଲିଗଲି ପଢ଼ିବାକୁ । ସେଠି ନେଇ ଖାତାଟି କେଉଁଠି ରଖିବି ଭାବି ଖାତାଟି ଘରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଗଲି ଓ ଛୁଟିରେ ଆସିଲେ ବାପା ଡାକିବେ, ମୁଁ ଲେଖି ସାରିଦେବି ଭାବି ତାକୁ ଯତ୍ନରେ ରଖିଦେଇ ଗଲି । ଏ ଭିତରେ ବୋଉର ଦେହ ଖରାପ ହେଲା । ତାକୁ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଭ□ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ଓ ଏକ ଅପରେସନ୍ ଯୋଗୁଁ ତାକୁ ରହିବାକୁ ହେଲା ଡାକ୍ତରଖାନାରେ କିଛି ଦିନ ।

ମୁଁ ଛୁଟିରେ ଆସି ଦେଖିଲାବେଳକୁ ଖାତାଟି ତା' ଜାଗାରେ ନାହିଁ । କେଡ଼େ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ମୁଁ ଖୋଜି ଚାଲିଲି ସେ ଖାତାଟିକୁ । ବହୁ ଖୋଜାଖୋଜି ପରେ ଯେତେବେଳେ କାଂଦିକାଂଦି ବୋଉକୁ ପଚାରିଲି, ସେ କହିଲା, "ଖୁଡ଼ୀକୁ ପଚାର, ସେ ଜାଣିଥିବ ପରା । ମୁଁ ତ କିଛି ଦିନ ଘରେ ନଥିଲି, ତାକୁ ଘର ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଇଥିଲି । ପୁରୁଣା ଖାତାପତ୍ର ଓ ଖବରକାଗଜ ସହିତ ସେ କାଳେ ବିକି ଦେଇଥିବ ।"

ଆକାଶ ଛିଣ୍ଡିପଡ଼ିଲା ପରି ଲାଗିଲା । କେଜାଣି କେମିତି ଅସହାୟ ହୋଇଗଲି ମୁଁ । ଖୁଡ଼ୀ କହୁଥିଲେ, "ତମର ଯାହା ଦର୍କାର ସେସବୁ ତ ନେଇଗଲ ହଷ୍ଟେଲ । ଆଉ ଯାହା ପୁରୁଣା ଖାତାପତ୍ର, ବହି ଥିଲା କିଏ ପଢ଼ିବାକୁ ଅଛି ଯେ ? ଘରେ ଏଣୁତେଣୁ ଜମାହେଇ ଧୂଳି, ଅଳନ୍ଧୁ ହେଉଥିଲା । ସେସବୁ ବିକିଦେଲି । ଜେଜେଙ୍କର ପୁରୁଣା ମୋଟା ଖାତାଟେ ଥିଲା ବୋଧେ ସେଥିରେ । କିଛି ପଢ଼ି ହଉନଥିଲା, କ'ଣ ଦର୍କାରରେ ଆସିଥାନ୍ତା ଯେ ?"

***

(ଟାଇମ୍‌ସ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆର 'ଆମ ସମୟ'-ଜାନୁଆରୀ-ମାର୍ଚ୍ଚ,
୨୦୧୦,ଅନ୍ୟା- ପୂଜାସଂଖ୍ୟା,୨୦୧୦ ଓ ଆମରି ଗପ-
ପୂଜାସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୨ରେ ପ୍ରକାଶିତ)

ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ

ଗାୟତ୍ରୀବାଳା ପଣ୍ଡା

ମକଦମ ଛକ ପରେ ପରେ ପଣସ ପଡ଼ିଆଟି ପାରିହେଲେ ପଡ଼ିବ ପୋଲମୁଣ୍ଡା ଛକ । ସେଇଠୁ ବାଁ ହାତୀ ନାଳ କଡ଼େ କଡ଼େ ଦୁଇଶ, ତିନିଶ ମିଟର ପରେ ସେଇ ଝଙ୍କାଳିଆ ବରଗଛ ଯୋଉଠି ରହେ ସେଇ, ସେଇ ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ । ଓରଫ୍ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ।

ସିଏ ସେଠି ରହିବାର ପାଖାପାଖି ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ହେଲାଣି । ଗୋଟିଏ ଯୁଗରୁ ବେଶୀ ସମୟ । ତଥାପି ତା'ର ଉତ୍ପାତ କମିବାର ନାହିଁ, ରାତି ନଅଟା ଡେଇଁଲେ ଯେ କେହି ସେଇବାଟେ ଯିବ, ସିଏ ନିଶ୍ଚୟ ବାରିବ ତା'ର ଉପସ୍ଥିତି । ନିଶ୍ଚୟ ପକ୍ଷୀଟାଏ ପରଝାଡ଼ି ଉଡ଼ିଗଲା ପରି ଫଡ଼ଫଡ଼୍ ଶବ୍ଦ ବା ଗଛରୁ ଡାଳଟାଏ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲା ପରି କଡ଼ମଡ଼ କଡ଼ମଡ଼ ଶବ୍ଦ ବା କୋଉଠୁ ଗୋଟାଏ ପଥର ଖଣ୍ଡ, ଟେଳାଟେଳା ମାଟି ଝଡ଼ିପଡ଼ିବା ପରି ଭୁସ୍‌ଭାସ୍ ଶବ୍ଦ । କିଛି ନା କିଛି ଶବ୍ଦରେ ସେ ଜଣେଇ ଦବ ଯେ ସେ ଅଛି । ସେଇ ଗଛର ଝଙ୍କା ଡାଳ ଭିତରେ କୋଉଠି ଗୋଟେ ଓହଳି ରହିଛି ଯିଏ ଦେଖିପାରୁଚି ସମସ୍ତିଙ୍କୁ ଅଥଚ ତାକୁ କେହି ଦେଖିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

କେଜାଣି କାହିଁକି ତାକୁ ଲୋକେ ଡାକନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ । ଯଦିଓ ଭୂତର ଅନେକ ନାଁ ପ୍ରଚଳିତ ଯେମିତିକି ବାବେନା ଭୂତ, ଖଣ୍ଡିଆ ଭୂତ, ପ୍ରେତ, ପିଶାଚ ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । କେହି କେହି କହନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ହିଁ ଭୂତର ସବୁ ପ୍ରକାର ଭେଦରେ ବେଶୀ ବଳୁଆ, ବେଶୀ କ୍ଷତିକାରକ । ସିଏ ଯାହା କିଛି ବି କରିପାରେ, ଖୁଉବ୍ ଉତ୍ପାତିଆ । ସାଂଘାତିକ ତା'ର କାରସାଦି । ଯେଉଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଟୋକା ବାହା ନ ହେଇ ଯୁଆନ୍ ବୟସରେ ମରିଯାଇଥାଏ ଅକାଳରେ, ସିଏ ହିଁ କାଳେ ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ସାଜେ ମଲାପରେ । ଅନେକ ଇଚ୍ଛା ରହିଯାଇଥାଏ ଅତୃପ୍ତ, ଅପୂର୍ଣ୍ଣ । ସିଏ ନିଜେ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ ଓ ଲୋକଙ୍କୁ କଲବଲ କରିଚାଲିଥାଏ ।

ଆଜିର ବିଜ୍ଞାନ ଯୁଗରେ ଆଜିକାଲିକା ପିଲାଙ୍କୁ କଥାଟା ଅଖାଡୁଆ ଲାଗେ । ଅଯୌକ୍ତିକ ମନେହୁଏ । ତଥାପି ପରିବାରର ବୟସ୍କ ଲୋକଙ୍କଠୁ ଶୁଣି କେମିତି ଗୋଟେ ଭୟ ଛାଉଣି ଯାଇଥାଏ ମନରେ ଓ ସଞ୍ଜ ପରଠୁ ସେବାଟେ ବନ୍ଦ ହେଇଆସେ ଲୋକଙ୍କର ଯିବା ଆସିବା । କେବଳ ଯାହା ହାଟପାଳିରେ କେଇଜଣ ସାଇକେଲିଆ ଫେରନ୍ତି ହାଟରୁ ଓ ସେତକ ବାଟ ପାରହେବା ପାଇଁ ଛକମୁଣ୍ଡରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତି ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ବଡ଼ପାଟିରେ ଗପସପ । ଘରେ ପହ□ିଲା ବେଳକୁ ଝାଳରେ ତିନ୍ତି ଯାଇଥାଏ ମୁହଁ, ଦେହ, ଲୁଙ୍ଗି ଓ ଗାମୁଛା ।

ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ବ୍ରହ୍ମରାକ୍ଷସ ସାଜିବା ପଛରେ ସବୁଠୁ ରୋଚକ କାହାଣୀ ଶୁଣାଏ ପଧାନଘର ବୁଢ଼ୀ । ବୟସ ଅଶୀ ଟପିବଣି, ନଇଁ ପଡ଼ିଲାଣି ଅ□ା । ଯିଏ ଲୁନାପଣ୍ଡାକୁ ତା' ଜନମ ବେଳେ ତେଲ ଘଷି ସେକିଥିଲା ନିଆଁରେ ଓ ଯିଏ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ପୋଡ଼ାହେଲା ବେଳେ ଗାଁଲୋକଙ୍କ ସହିତ ଛିଡ଼ା ହେଇଥିଲା- ଜୁଇ ସାମ୍ନାରେ । ତିନି ମାଲଭାଇଙ୍କ ସହ ।

ଏବେ ସେଇ ତିନିଜଣଙ୍କଠୁ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇପାରେ କାହାଣୀ । ସୁଷି, ଦଇଆ ଓ ସୁଷିର ବଡ଼ ଝିଅ ନନ୍ଦିନୀ ।

* * * * * * *

ଅଲରାମଲରା ବାଳକୁ ପଛକୁ ନେଇ ଗଣ୍ଠି ପକଉପକଉ ସେଇ ଅନ୍ଧାର ଘରୁ ବାହାରିଲା ସୁଷି । ବେଳବୁଡ଼ିଆ ଅନ୍ଧାର । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଯିବା ଯିବା ହଉଚି, ରାତି ଆସିବା ଆସିବା ହଉଚି । ସେଇ ଝାପ୍‌ସା ଅନ୍ଧାରରେ ସୁଷିର ଆଖି ସହିତ ଆଖି ମିଶିଗଲା ଦଇଆର । ହାଟକୁ ଯାଇଥିଲା ଯେ ଦି' କାନ୍ଧି କଦଳୀ, ସାରୁ ପା□, ଦଶ କିଲ ନେଇ, ସେଇଲାଗେ ଫେରୁଥିଲା । ପ୍ରତିଥର ହାଟପାଳିରୁ ଫେରି ଘରେ ହାବୁଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ରାତି ଦି'ଘଡ଼ି । ମାତ୍ର ଆଜି ଟିକେ ବିକିରିବଟା ସହଳ ସରିଯାଇଥିଲା । କା□ିକ ସୋମବାର- କ□ା କଦଳୀ ଓ ସାରୁର ଭାଉ ବେଶୀ ।

ସୁଷି ଭୁସ୍‌କିନା ବାହାରିଗଲା ବାରିପଟକୁ, ପୋଖରୀପାଣି ଯାଉଚି କହି । ଦଇଆ ବି ଘର ଭିତରକୁ ଯାଇନଥାନ୍ତା, ଯଦି ଘର ଭିତରୁ ଗୋଟେ ଅସକତିଆ ଖୁଁ ଖୁଁ କାଶ ଶୁଭିନଥାନ୍ତା । ଗାମୁଛାଟାକୁ ପିଣ୍ଡା ଚାଳକୁ ଫୋପାଡ଼ିଦେଇ ପିଣ୍ଡାରେ ବସିବ ବସିବ ହଉଥିଲା, ବିଡ଼ିଟା କାଢୁଥିଲା ଅ□ାରୁ ତ ଶୁଭିଲା ସେଇ କାଶିବା ଶବଦ । ମରଦ ଲୋକର ।

ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଦଇଆ ଓ ଅନ୍ଧାରରେ ଦରାଣ୍ଡି ଦରାଣ୍ଡି ଭିତରକୁ ଯାଇ ପଚାରିଲା, କିଏ- କିଏ, ସେଠି । ମୋ ଘରେ କିଏ ପଶିଚ !

କିଛି ବି ଆବାଜ ଆସିଲା ନାଇଁ ଭିତରୁ ତ ଦଇଆ ଝରକା ପାଖକୁ ଯାଉ ଯାଉ ଗୋଡ଼ ବାଜିଗଲା କା' ଦିହରେ, ମାଡ଼ିବସିଲା ତାକୁ ସେଇଠୁ । ଅଣ୍ଡାଳି ପକେଇଲା ତା' ଦିହ ତ ଛାଁ "କିଏ, ଲୁନା ବାବୁ କି" ବୋଲି ବାହାରିଆସିଲା ତା' ପାଟିରୁ । 'ଲୁନା ପଣ୍ଡା'ର ଏଥର କିଛି ଚାରା ନଥିଲା, ସେ ସେଇ ଅନ୍ଧାରରେ ଗୋଡ଼ ଧରି ପକେଇଲା ଦଇଆର । ଦଇଆ... ଇ... ଇ । ହଁ- ମୁଁ ।

ସେତେବେଳେ ଦଇଆ କ'ଣ କରିବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ? ବଡ଼ ପାଟିରେ ଚିଲ୍ଲେଇଥାନ୍ତା, ଗାଁବାଲାଙ୍କୁ ଡାକିଥାନ୍ତା, ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ବିଧା ଗୋଇଠା କଷିଦେଇଥାନ୍ତା ନା ନିଶାପ ବସେଇବାର ଧମକ୍ ଦେଇଥାନ୍ତା । ଗରିବ ହେଲେ କ'ଣ ହେଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡାଠୁ ଦଇଆର ଜୁ ବେଶୀ । ହେଇ, ଏତେ ବଡ଼ ବାହାଟିମାନ, ବିଶାଳ ବପୁ । ମାତ୍ର ସେମିତି କିଛି କଲାନାଇଁ ଦଇଆ ।

ଭୁସ୍‌କିନା ଘରୁ ବାହାରିଆସିଲା, ପିଣ୍ଡାରେ ବସିପଡ଼ିଲା ଓ ତରା ଉଇଁଆସୁଥିବା ଆକାଶକୁ ଅନେଇ ରହିଲା । ସେଦିନ ରାତିରେ ଖାସିମାଂସ ଆସିଲା ତାଙ୍କ ଘରକୁ । ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଆଣିଲା, ନିଜେ ରାନ୍ଧିଲା ଓ ଆଉ ଟିକିଏ ଖାଅ ଦଇଆ... ଇ... ବୋଲି ବଳେଇ ବଳେଇ ଖୁଆଇଲା ।

ମାଂସ ଝୋଳ ହାପୁଡୁ ହାପୁଡୁ ଦଇଆ ଭୁଲିଗଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଓ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ସୁଷି ଗୋଟିଏ ଘରେ ଥିଲେ ଅନ୍ଧାରରେ- କେତେ ସମୟ- କ'ଣ କରୁଥିଲେ- କାହିଁକି ପଶିଥିଲେ... ହେତ୍ ଏତେସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ ନିଜକୁ ପଚାରି ମୁଣ୍ଡ ଝାଇଁ ମାରିବା ଅପେକ୍ଷା ସେ ମାଂସଝୋଳ ହାପୁଡ଼ିବାରେ ମନଦେଲା । ଏମିତିକି ଶାଳୀ ବଜ୍ଜାତ୍ ମାଇକିନିଆ, ବେଧ, ଛତରଖାଇ ବୋଲି ସୁଷିକୁ ପଦେ ଶୋଧିପାରିଲା ନାଇଁ ବି । ଅବଶ୍ୟ ସୁଷି ଦିନେ ଦି'ଦିନ ଦୋଷୀ ଦୋଷୀ ଦିଶିଲା, ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲମାରି ଗଣ୍ଠି ପକେଇଲା ନାଇଁ କି ସକାଳୁ ଡାଲା ଡାଲା ଟଗରଫୁଲ ତୋଳି ବାଡ଼ିପଟ ବେଲଗଛ ମୂଳ ପଥର ଦିଅଁକୁ ସଜେଇଲା ନାଇଁ । ଭାରି ନୁଖୁରା ନୁଖୁରା ଦିଶିଲା । ତା'ପରେ ଦିନ କେଇଟା ପରେ ସବୁ ଦେହସୁହା ହେଇଗଲା ।

ପୁଣି ସୁଷି ଆଗପରି ବେଶ୍ ଯତ୍ନରେ ବେଣୀ ପାରିଲା । ଜୁଡ଼ାରେ ଫୁଲ ଖୋସିଲା, ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଦିନକୁ ଥରେରୁ ତିନି ଚାରିଥର ଯାଏଁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆସିଲା । ଆସିଲା ମାନେ ସେମାନେ ରହୁଥିବା ସେଇ ଡିଅଖଣ୍ଡିକ ତ ସେଇ ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ।

ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ବୋଉ-ଶଶୀ ମା' ମଲାବେଳେ କହିଯାଇଥିଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ- "ହେଇଟି ଲୁନା, ପିଲାଟି ଦିନରୁ ଦଇଆ ଆମରି ଘରେ ବଢ଼ିଛି । ତା' ବାପା-ମା' ସିନା ତାକୁ ଜନମ ଦେଇଛନ୍ତି, ହେଲେ ଏଇ ଘରେ ସେ ଖଟିଚି ତା' ପିଲାଦିନ, ତା' ଯୁଆନ୍ । ମୋ ଅନ୍ତେ ଆମ ବାଡ଼ିପଟ ଡିଅଟା ତାକୁ ଦବୁ, ସେ ସେଇଠି ଘର ତୋଳି ରହିବ ।"

ଖାଲି କ'ଣ ଦଇଆ ! ତା' ବାପା- ବୋଉ ବି ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଘରେ ଖଟୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଗଉଡ଼, ଛୁଆଁ ଜାତି । ତା' ବୋଉ ଘରଯାକର କାମ କରୁଥିଲା । ଘର ଓଳାପୋଛା, ରୋଷେଇବାସ ପୁନିଅଁପରବରେ ପିଠାପଣା... ସବୁ । ବାପା ବୁଝୁଥିଲା ଜମିବାଡ଼ି, ଗୋରୁଗୁହାଳ, ବାଡ଼ିଘର । ଦଇଆ ବି ଦିନରାତି ସେଇଠି ପଡ଼ିରହୁଥିଲା । ଛୋଟମୋଟ ବୋଲହାକ କରୁଥିଲା, ଦିନେ ଦିନେ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଘରେ ଶୋଇଯାଉଥିଲା । ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଶୋଉଥିଲା ଖଟ ଉପରେ ତ, ସିଏ ତଳେ, ମସିଣା ଉପରେ । ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଖୁ'ଭାବ ଥିଲା ଦୁଇ ପରିବାରରେ । ଶଶୀ ମା' କେବେ ତା' ବୋଉ କି ତାକୁ ସେନେହ ସରାଗରେ ଊଣା କରିନାହିଁ । ବୁଢ଼ୀଟା ଭାରି ଲକ୍ଷୀମନ୍ତ, ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ଚଢ଼େଇର ପେଟ କଥା ଜାଣିପାରେ ।

ହଠାତ୍ ଦିନେ ବିଲରେ ଧାନ କାଟୁ କାଟୁ ତା' ବାପକୁ ସାପ କାମୁଡ଼ିଦେଲା, ଅଢ଼େଇ କିଆରିଆ ଡମ୍ପ । ବାପ ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ ଓ ବିଷ ଚରିଗଲା ଦେହରେ କେଇ ମିନିଟ୍‌ରେ । ମରିଗଲା ସେ । ବାପାକୁ ଝୁରି ହେଇ ହେଇ ତା' ବୋଉର କ'ଣ ମୁଣ୍ଡ ବେମାରୀ ବାହାରିଲା ଯେ ସେଇ ମୁଣ୍ଡ ବିନ୍ଧାରେ ସିଏ ବି ଗଲା ।

ସେତେବେଳକୁ ଦଇଆକୁ ପନ୍ଦର କି ଷୋହଳ ବର୍ଷ ବୟସ । ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ବି ସେଇ ବାର ଚଉଦ ବର୍ଷ ବୟସ । କହନ୍ତି ଲୁନା ପଣ୍ଡା ତା' ବୋଉର ଅଠର ନମ୍ବର ସନ୍ତାନ ଥିଲା ଓ ଶଶୀ ମା' ବୁଢ଼ୀ ଅଠରନଳା ସାଂଗରେ ସଂଗାତ ବସିଥିଲା । ଲୁନା ପଣ୍ଡା ପୂର୍ବରୁ ସତରଟିଯାକ ଛୁଆ ମରିସାରିଥିଲେ ଓ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ବର୍ଷକର ହେଲା ବେଳକୁ ତା' ବାପ ଚାଲିଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ଦଇଆର ବାପ, କେବଳ ତାଙ୍କର ଗୋରୁଗାଈଙ୍କର ଦେଖାଶୁଣା କରୁଥିଲା । ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ବାପ ମଲା ପରେ ଶଶୀମା' ଦଇଆ ବାପା ବୋଉଙ୍କ ଉପରେ ପୁରାପୂରି ନିର୍ଭର କରି ବସିଲା । ସିଏ ବି ବୁଢ଼ୀ ହେଇସାରିଥିଲା ଓ ଅଠରଟି ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରି ରୋଗୀଣା ବି । ତା' ବାଁପଟ ଗୋଡ଼ଟା ଠିକ୍ ସେ ପଡୁନଥିଲା ଓ ହାତ ଥରୁଥିଲା, କୋଉ ଗୋଟାଏ ଜିନିଷ ଏମିତି ବି ପାଣି ଗିଲାସଟାଏ ବି ଠିକ୍‌ରେ ଧରିପାରୁ ନଥିଲା ସେ ।

ଦଇଆର ବାପା, ବୋଉ ଗଲା ପରେ ଦଇଆ ଉପରେ ହିଁ ଲଦିହେଇଗଲା ସଂସାରଯାକର ବୋଝ । ବୁଢ଼ୀର ସେବା ଯତ୍ନଠୁ ନେଇ ରୋଷେଇବାସ, ଗୋରୁଗୁହାଳ ଓ ଜମିବାଡ଼ି । ଅବଶ୍ୟ ଜମିବାଡ଼ି ଭାଗକୁ ଲାଗିଲା । ଲୁନା ପଣ୍ଡା ସେତେବେଳକୁ ମାଟ୍ରିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପଢୁଥାଏ । ପଢୁଥାଏ କ'ଣ ଫି' ଦିନ ରାତିରେ ସେ ଆଲମୀରାରୁ ବାହାର କରେ ଭଳିକି ଭଳି ଗପବହି, ସେଥିରେ ଥାଏ କେତେ ଝିଅଙ୍କର ନଙ୍ଗଳା ମୁକୁଳା ଚିତ୍ର ।

ତାକୁ ଇ ଦେଖୁଥାଏ ଲୁନା ପଣ୍ଡା । ଦଇଆ ବୁଝିପାରେନି ମାଟ୍ରିକ୍ ପରୀକ୍ଷାରେ କ'ଣ ଏମିତିଆ ବହିରୁ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସେ !

ସେ ଯାହାହଉ ଥର ଥର କରି ପା□ ଥରରେ ବି ମାଟ୍ରିକ୍ ପାଶ୍ କରିପାରିଲା ନାହିଁ ସେ । ଏ ଭିତରେ ଶଶୀ ମା' ବୁଢ଼ୀ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଉପରୁ ଭରସା ହରେଇ ସାରିଥିଲା ଓ ଦଇଆକୁ ବାହା କରେଇବାକୁ ଜିଦ୍ ଧରିଥିଲା । ତ ଅଗତ୍ୟା ଦଇଆକୁ ବାହାହବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଚତୁର୍ଥ ପାଠ ପଢ଼ିଥିବା ଦଇଆ ବା' ହେଲା ସପ୍ତମ ପାଶ୍ ସୁଷିକୁ । ବୁଢ଼ୀ ତ ଦଇଆକୁ ପୁଅପରି ରଖିଥିଲା । ତେଣେ ସୁଷିର ବାପ ମରିଯାଇଥିଲା । ସୁଷି ବୋଉକୁ ଶଶୀ ମା'ବୁଢ଼ୀ କି ଗଦ ଶୁଙ୍ଘେଇଲା କେଜାଣି ସୁଷି ବୋଉ ରାଜିହୋଇଗଲା ଦଇଆ ସ' ସୁଷିକୁ ବାହା ଦବାକୁ ।

ସୁଷି ଆସିଲା ପରେ ଦଇଆ ଜମିବାଡ଼ି ହାତକୁ ନେଲା । ସୁଷି ରୋଷେଇ- ଗୋରୁଗାଈ କଥା ବୁଝିଲା । ବୁଢ଼ୀର ଜିଦ୍ ଯୋଗୁଁ ସେମାନେ ତାଙ୍କରି ଘରେ ଗୋଟିଏ ବଖରାରେ ରହିଲେ । ବୁଢ଼ୀର ହାତଗୋଡ଼ ଆଉ ଚଳୁନଥିଲା, ଗୁହ ମୂତ ବିଛଣାରେ କରୁଥିଲା ଓ ସୁଷି ବୁଢ଼ୀର ସେବାଯତ୍ନ କରୁଥିଲା । ଦଇଆର ବୋଉପରି ଦିନେ ବୁଢ଼ୀ ରାତିରେ ଶୋଇଲା ଯେ ଶୋଇଲା, ସକାଳକୁ ମରି ସାରିଥିଲା । ସେତେବେଳକୁ ଚାରି ରାତି ହବ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଘରେ ନଥାଏ, କୁଆଡ଼େ ଗୋଟେ ଯାଇଥାଏ ଅପେରା ଦେଖିବାକୁ, କୋଉ ଦୂର ଗାଁକୁ । ତାକୁ ଖବର ପଠେଇବାର କିଛି ଉପାୟ ନଥାଏ । ଶେଷକୁ ବୁଢ଼ୀ ମୁହଁରେ ଦଇଆକୁ ହିଁ ନିଆଁ ଦବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ଅବଶ୍ୟ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଫେରିଆସିଲା ବୁଢ଼ୀର ଚତୁର୍ଥ ଶୀତଳ ଦିନ । ଶୁଦ୍ଧି ହେଲା । ତା'ପରେ କିନ୍ତୁ ଆଉ ଦେଖାସାକ୍ଷାତ ମିଳିଲା ନାଇଁ ତା'ର । ଆହୁରି ବେଫିକର ହେଇ ବୁଲିଲା । ଘର ବୋଲି କିଛି ଆଉ ଜାଣିଲାନାହିଁ । କୁଆଡ଼େ ଯାଏ ଯେ ଯାଏ ଆଠ ଦଶ ଦିନରେ ଥରେ ଫେରେ ଘରକୁ ।

ସୁଷି ତା'ର ଶୋଇବା ଘରଟି ଫିଟାଏ, ଝାଡୁ ପୋଛା କରେ, ସୁରେଇରେ ପାଣି ଭ□ କରି ରଖେ, ଶେଯ ପାରେ ଓ ତା'ର ମଇଳା ଲୁଗାପଟା ଗୋଛାକ ଆଣି ପୋଖରୀ ତୁଠରେ ବସି କାଚେ । ତା' ପାଇଁ ରାନ୍ଧେ, ତା' ମନପସନ୍ଦର ଖାଦ୍ୟ । ସେଇ କେତେଦିନ ସୁଷି ବି ସଫା ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧେ, ମୁଣ୍ଡରେ ତେଲମାରି ବେଣୀ ପକାଏ, ଶାୟା ବ୍ଲାଉଜ୍ ପିନ୍ଧେ, ସଫାସୁତର ରହେ, ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ । ସୁଷିଟା ଶାବନା ରଙ୍ଗ ହେଲେ କ'ଣ ହେଲା, ଗଢ଼ଣ ତା'ର ଭାରି ସୁନ୍ଦର । ଦେବୀ ପ୍ରତିମା ପରି ।

ତେବେ ଯା ଭିତରେ ଘଟଣାଟା ଏତେ ଦୂର ଆଗେଇଯିବଣି, ତା'ର ସୋରଶବଦ ପାଇନଥିଲା ଦଇଆ । ବିଲବାଡ଼ି, ଗୋରୁପଲଙ୍କ କାମରେ ଦଇଆ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଥିଲା ଯେ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଏମିତି ଥରକୁ ଥର ଆସିବା, ପୁଣି ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହେଇଯିବା, ସେ ରହିବା ଦିନମାନ ସୁଷି ସଜବାଜ ହବା ଭିତରେ କିଛି ଗୋଟାଏ ରହସ୍ୟ ଯେ ଥାଇପାରେ, ତାହା ତା' ମଗଜକୁ ପଶି ନଥିଲା । ମୋଟ୍ ଉପରେ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଏତିକି ଦିନ କାଇଁକି ଘରକୁ ଆସେ, ଘରେ ଦିନଯାକ କ'ଣ କରେ, ଏସବୁ ଭାବିବାକୁ ତାକୁ ତର ନଥିଲା । "ବାବୁ, ଏମିତି ପଘାଛିଣ୍ଡେଇ କାଇଁ ବୁଲୁଚ" କହିବାର ସାହସ ବି । "ଘରବାଡ଼ିରେ ମନ ଦିଅ, ବା' ଶା' ହୁଅ, ମୁଁ କେତେଦିନ ଏମିତି ତମ ଘରବାଡ଼ି, ସମ୍ପ□ ଜଗି ପଡ଼ିଥିବି ।" ଏତିକି କହିବାର ସାହସ ତା'ର କେବେ କୁଳଉ ନଥିଲା ।

ଯୋଉଦିନ ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଗାଁ ଛାଡ଼ି ବାହାରକୁ ଯାଉଥିଲା, ଦଇଆ

ହାତରେ ଗୁଞ୍ଜି ଦଉଥିଲା ପାଁଚ, ହଜାରେ ଓ ପଳଉଥିଲା, ମାସେ, ଦି'ମାସ, ତିନିମାସ କି ଥରେ ଥରେ ଆଉରି ବେଶୀ । ଘରେ ରଖିଦେଇ ଯାଉଥିଲା ଜାର୍‌ଭ□ି କିରାସିନି, ବସ୍ତାଭ□ି ଚାଉଳ ।

ସୁରିଆ ଇ, ସୁନିଆ ଦା' କେତେଥର ଦଇଆକୁ ଦାଣ୍ଡରେ, ଘାଟରେ ଅଟକେଇ ପଚାରୁଥିଲେ ଲୁନା ପଣ୍ଡା କଥା । "ହଇରେ, ସେ କୁଆଡ଼େ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହଉଚି, ଚାରି ଛ'ମାସ, ପୁଣି ଆଉଚି । କୋଉଠି କିଛି ଦୋ ନମ୍ବରୀ କାମ କରୁନିଟି । ମଦୁଆ, ପଘାଛିଣ୍ଡାଟା କାଳେ ତୋ ମାଇପ ସହ... ।"

ଦଇଆ ତାଙ୍କୁ ଏମିତି ଆଖି ତରାଟି ଚାହୁଁଥିଲା ଯେ ଯିଏ ଯାହା ବାଟରେ ଯାଉଥିଲେ । କିଏ କହୁଥିଲେ ଦଇଆର ଭାଗ୍ୟ ଜୋର୍, ନ ହେଇଥିଲେ ଶଳା ଗଉଡ଼ ଘରେ ଜନ୍ମହେଇ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ପରି ଚଳୁଥାନ୍ତା, ଏତେ ସମ୍ପ□ି ଭୋଗ କରୁଥାନ୍ତା । କିଏ କହେ ସୁଷି ଯୋଗୁଁ ଦଇଆର ଭାଗ୍ୟ ଲାଲେଲାଲ୍ ।

ବର୍ଷ କେଇଟା ପରେ ସୁଷିର ଝିଅଟିଏ ଜନ୍ମହେଲା । ପୁଣି ଗାଁରେ କଥା ଉଠିଲା ସେ ପିଲା ଦଇଆର ନୁହଁ, ଲୁନା ପଣ୍ଡାର । ନହେଲେ ଦଇଆ ଭଳିଆ କାଳିଆ ଭୁଷୁଣ୍ଡା ମରଦର ଔରସରୁ ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଗୋରା ତକ୍ ତକ୍ ପିଲାଟିଏ କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ?

ସତକୁ ସତ ପିଲାଟି ଯେତିକି ବଡ଼ ହେଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡା ପରି ଅବିକଳ ଦିଶୁଥିଲା । ଦଇଆ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ପଡୁଥିଲା, ଯଦି ଇଏ ତାଆରି ଛୁଆ, ତା'ହେଲେ ବାହାଘର ତିନି ଚାରି ବର୍ଷ ଯାଏଁ କାହିଁକି ପିଲାଛୁଆ ହଉନଥିଲା ସୁଷିର । ଯଦି ଇଏ ତା' ଛୁଆ, ତେବେ ଏତେ ଗୋରା ହେଲା କେମିତି, ସିଏ ତ ମିଚ୍ ମିଚ୍ କଳାକୁ, ସୁଷି ଶାବ୍‌ନା । ଛୁଆ ଏତେ ଗୋରା କେମିତି ହେଲା ? ତାଙ୍କ ବଉଂଶରେ କେହି ଗୋରା ଥିବାର ଦଇଆର ମନେପଡୁନଥିଲା । ଏଇ କଥାଟିକୁ ଯେତେ ଭାବୁଥିଲା ଦଇଆ, ତା' ମୁଣ୍ଡ ଗୋଳମାଳ ଧରୁଥିଲା ଓ ଶେଷକୁ ସେ ଭାବିନଉଥିଲା ଯେ ଯେହେତୁ ସେ ଛୁଆକୁ ସୁଷି ଜନ୍ମ ଦେଇଚି, ସେ ଛୁଆ ତା'ର । କାରଣ ସୁଷି ତ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ନା... ।

ମାତ୍ର ଗାଁ ଲୋକଙ୍କ ଟାହିଟାପରା, ଫୁସ୍‌ଫାସ୍, ଟୁପ୍‌ଟାପ୍ କଥା ତାକୁ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ କଲେ ବି କେଜାଣି କୋଉ ଦାୟରେ ସେ ଚୁପ୍ ରହୁଥିଲା ! ବୋଧେ ପୁରୁଷ ପୁରୁଷ ଧରି ଲୁନା ପଣ୍ଡା ବଂଶର ଲୁଣ ଖାଇଥିବାରୁ କି କ'ଣ ! ସେ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଏତେ ଋଣୀ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା ଯେ, ପାଟି ଫିଟାଇବାକୁ ତାର ଆଉ ହିମ୍ମତ ହଉନଥିଲା ।

ସେଥର ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଆସି ଦଇଆକୁ ରୋକ୍ ଠୋକ୍ ଶୁଣେଇଦେଲା, "ଦଇଆ... ଇ, ଏ ଘର ତମକୁ ଲାଗିଲା, ମୁଁ ବମ୍ବେ ପଳେଇବି, କେବେ ଆସିବି, ଆସିବି କି ନାହିଁ ଠିକ୍ ନାହିଁ ।"

ସେଥର ଟୁନା ପଣ୍ଡା ଅଧାରୁ ଅଧିକ ଜମି ବିକ୍ରି କରିଦେଲା ଓ ଚାଲିଗଲା ବମ୍ବେ । ଗଲାବେଳେ କହିଗଲା, "ବାକି ଯାହା ଜମିବାଡ଼ି ରହିଲା ସେତକରେ ଝିଅକୁ ପାଠ ପଢ଼େଇବ, ବାହାତୋଳା କରିବ ।"

ଦଇଆ ଲୁନା ପଣ୍ଡାଠି ଆହୁରି କୃତଜ୍ଞ ହେଲା । ତା' ଆଖି ଛଳଛଳ ହୋଇଉଠିଲା । ସୁଷି ଯଦିଓ ନିର୍ବିକାର ଥିଲା । ସେଇ ଗଲା ଯେ ଲୁନା ପଣ୍ଡା, ଆଉ ଫେରିଲା ନାଇଁ ଗାଁକୁ । ବର୍ଷେ, ଦିବର୍ଷ, ତିନିବର୍ଷ... । କିଏ କିଏ କହିଲେ ସେ ମରିହଜି ଗଲାଣି । କିଏ କହିଲେ କୋଉ ଦୋ ନମ୍ବରୀ କାରବାର କରୁଥିଲା ଯେ ତାକୁ ପୋଲିସ୍ ଜେଲ୍‌ରେ ରଖିଛି, କିଏ କହିଲା ସେ ଦେଶାନ୍ତରୀ ହେଇଯାଇଚି, ଜାହାଜରେ ପଳେଇଯାଇଚି ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ।

ଝିଅ ବଡ଼ ହଉଥିଲା । ସୁଷି ବୁଢ଼ୀ ବୁଢ଼ୀ ଦିଶୁଥିଲା । ଆହୁରି ଦି'ମାଣ ଜମି କିଣି ସାରିଥିଲା ଦଇଆ । ଗାଁରେ ଘରେ ଘରେ ଟିଭି, ଖବରକାଗଜ । ହେଲେ ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ଖବର ନଥିଲା କୋଉଠି । ଝିଅ ସ୍କୁଲରେ ପଢୁଥିଲା, ଛାଁ ବଢ଼ିଯାଉଥିଲା ।

* * * * * *

ଏଥର କିନ୍ତୁ ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ଆସିବା ଖବର ଗାଁରେ ବଢ଼ିପାଣି ପଶିଯିବା ପରି ମାଡ଼ିଯାଇଥିଲା, ବିଜୁଳି ବେଗରେ । ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଏ ଖବର ଗାଁକୁ ଡେଇଁ ମାଡ଼ିଗଲା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁ, ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗାଁ । ଖବରକାଗଜରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଖବର ବାହାରିଥିଲା ଓ ସେଇ ଖବର ଗାଁଟାଯାକ ଲୋକଙ୍କ ଭିତରେ ଆତଙ୍କ ଖେଳାଇ ଦେଇଥିଲା ।

"ଅମୁକ ଗାଁରେ ଏଡ୍‌ସ୍ ରୋଗୀ ଚିହ୍ନଟ... ।" ବମ୍ବେରେ ରହୁଥିବା ଜନୈକ ଓଡ଼ିଆ ବ୍ୟକ୍ତି ଏଡ୍‌ସ୍ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ । ପ୍ରକାଶ ଥାଉ କି ଅମୁକ ଅ□ଳର ସେଇ ଏକମାତ୍ର ରୋଗୀ ଯିଏ କି ଏଭଳି ଭୟାନକ ରୋଗରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ କଟକ ବଡ଼ ମେଡିକାଲରେ ଚିକିତ୍ସିତ ହଉଛନ୍ତି । ଏଭଳି ଖବର ଗାଁରେ କୋକୁଆ ଭୟ ଖେଳାଇବାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଥିଲା ।

ତେବେ ଯୋଉଦିନ ଟିଭିବାଲା କ୍ୟାମେରା ଧରି ଦଳବଳ ହେଇ ଦଇଆର ଦାଣ୍ଡରେ ଗାଡ଼ି ରଖିଲେ, ସେଦିନ ଗାଁଟା ଉଠିଲା ପଡ଼ିଲା । ସେମାନେ ଦଇଆ ଓ ସୁଷିକୁ କେତେ ଜେରା କଲେ । ତମେ ତାଙ୍କର କିଏ, ତାଙ୍କ ଘରେ କାହିଁକି ରହୁଛ, କେବେଠୁ ସେ ଏ ବେମାରୀରେ ପୀଡ଼ିତ, ଗାଁଲୋକ ତମକୁ ବାଛନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି କି, ତାଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ତମକୁ କି କି ଅସୁବିଧା ଭୋଗିବାକୁ ପଡୁଛି ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି ।

ଦଇଆ ଖୁ□ ପାଲଟିଯାଇଥିଲା । ସତେ କି ମଣିଷ ନୁହଁ କାଠ କି ପଥର । ସୁଷି ସୁଁ ସୁଁ ହେଇ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ପଦେ ବୋଲି ପଦେ ପାଟିରୁ ବାହାରୁନଥିଲା ତା'ର । ଟିଭିବାଲା ପଚାରିଲେ, କୋବଲେଇଲେ, ଧମକେଇଲା ଭଳି ପଚାରିଲେ, ମାତ୍ର କେହି କିଛି ବୋଲି କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ, ନା ଦଇଆ, ନା ସୁଷି ।

ଟିଭିବାଲା ସିନା ଫେରିଗଲେ କିନ୍ତୁ ସାରାଟା ଯାକ ଗାଁରେ ସୋରିଷ ପରି ବୁଣିହେଇଗଲା କ୍ରୋଧ ଓ ଘୃଣା । ତାତି ଉଠିଲେ ସମସ୍ତେ । ମାଡ଼ିଆସିଲେ ଦଇଆ ଘରକୁ ।

କିଏ କହିଲା- ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ଏଡ୍‌ସ୍ ବେମାରୀ ମାନେ ସୁଷିକୁ ବି ସେଇ ବେମାରୀ । ସୁଷିକୁ ମାନେ ଦଇଆକୁ ବି ହେଇଛି ସେ ବେମାରୀ । କିଏ କହିଲା, ବେମାରୀ ଜଣକୁ ହେଲେ କାଳେ ଡିଏଁ, ପରିବାରଟାଯାକ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହେଇଚି ସେ ବେମାରୀ । ଝିଅର ସ୍କୁଲ୍ ଯିବା ବନ୍ଦ, ନାଇଁ ତ ସବୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଡେଇଁବ ସେ ରୋଗ । କିଏ କହିଲା, ମୁଁ ମୂଳରୁ କହୁଚି, ଦଇଆ ମାଇପଟା ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ । ତାକୁ ବିଦାକର ଏ ଗାଁରୁ । ମାଇକିନା ଅନ୍ୟ ମରଦ ସହ ଶୋଉଚି, ଛୁଆ ଜନ୍ମ କରୁଚି, କିଛି ଜାଣିପାରୁନି ଦଇଆ । ମାଇଚିଆ କୋଉଠିକାର । କିଏ କହିଲା, ମାଇପକୁ ଏମିତି ନୀଳା କରିବାକୁ କିଏ ଛାଡ଼ିଦିଏ ସମ୍ପ□ି ଲୋଭରେ । ମରଦ ପୁଅଟି । ଛି ଛି !

ଦଇଆ କିଛି ଶୁଣିପାରୁନଥିଲା ଯେମିତି । ପିଣ୍ଡାଟି ଉପରେ ବସିଥିଲା

ପଥର ମୂ□ ପରି । ସୁଷି ଝିଅକୁ ନେଇ ପଶିଯାଇଥିଲା ଘର ଭିତରେ । ପୁଣି କିଏ ଗୋଟାଏ ଖବର ଦେଲା, – ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଗାଁ ଛକପାଖରେ ପହ□ଲାଣି । ଡାକ୍ତରଖାନା କାଳେ ଫେରେଇଦେଲା । ଗାଡ଼ି ଡ୍ରାଇଭର ଛକରେ ଅଟକି ତାଙ୍କ ଘରକୁ ବାଟ କୁଆଡ଼େ ପଚାରିବାର ସେ ନିଜେ ଶୁଣିକି ଆସିଛି ବୋଲି କହିଲା ।

ହଠାତ୍ ଭିଡ଼ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଯିଏ ଯୁଆଡ଼େ ଅତର୍ଛା ଧାଇଁବାରେ ଲାଗିଲେ । ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସ ଆସି ଅଟକିଲା ଦାଣ୍ଡରେ । ଧୁ ଧୁ ଦିପହର । ଘରେ ରନ୍ଧାବଢ଼ା ନାହିଁ । ଭୋକରେ ଆଉଟୁପାଉଟୁ ସମସ୍ତେ । ସୁଷିର ହାତଗୋଡ଼ ଚଳୁନାହିଁ । ଭୟ ଓ ବିକଳପଣରେ ସତେ କି କିଏ ରୁନ୍ଧି ଦଉଚି ଛାତି ଭିତର । ଅଟକିଯାଉଚି ନିଃଶ୍ୱାସପ୍ରଶ୍ୱାସ, ସୁଷି ନିଜକୁ ପଚାରୁଚି, ମତେ ଆଉ ସେ ବେମାରୀ ହେଇନି ତ ! ନା ସେ ତା' ପ୍ରଶ୍ନର ଉ□ର ପାଇପାରୁଚି ନା କାନ୍ଦିପାରୁଚି ନା କାହାକୁ କିଛି କୈଫିୟତ୍ ଦେଇପାରୁଚି ନା ଅନ୍ୟ ଦିନମାନଙ୍କ ଭଳି ସେ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ହେଇ ଟୁନାପଣ୍ଡାର ଆସିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁରହୁଚି ।

ଦୋଛକୀରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ସୁଷି । ସେ କ'ଣ ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ଏକ୍‌ଲା ଛାଡ଼ିଦବ ମରିବାକୁ । ଜୀବନଯାକ ତ ସେବା ଓ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ଦେଇଚି ତାକୁ ଓ ବଦଳରେ ପାଇଚି ଗୋଟେ ଭରପୁର ସଂସାର । ଏ ଘରଦ୍ୱାର, ପିଲାକବିଲା, ଜମିବାଡ଼ି, ଗୋରୁଗୁହାଳ ସବୁ ତ ସେଇ ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ! ସେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିବ କି ! କରିପାରିବ କି ! ଦ୍ରୋହୀ ସାଜିବନି ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ! ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ଛେପ ଖଙ୍କାର, ଘୃଣା, ବିରକ୍ତି ଫିଙ୍ଗିବ କି ଟୁନା ପଣ୍ଡା ଉପରକୁ, ଫେରାଇ ଦବ କି ଗାଡ଼ିକୁ ଦୁଆର ମୁହଁରୁ, ଏଇଟା ତାଙ୍କ ଘର ନୁହଁ, ଏଠି ତାଙ୍କର କେହି ନାହାନ୍ତି କହି । ଏମିତି କରିପାରିବ ସେ, ତା'ର ଜିଭ ଲେଉଟିବ !

ଗାଡ଼ି ଅଟକି ରହିଚି ଦାଣ୍ଡରେ, ଡ୍ରାଇଭର କ'ଣ କଥା ହଉଚି ଦଇଆ ସାଙ୍ଗରେ । ହେଇ ତିନିଟା ଲୋକ ଟେକି ଆଣୁଛନ୍ତି ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ଘର ଭିତରକୁ, "କୋଉଠି ରଖିବୁ ଯାକୁ" ପଚାରୁଛନ୍ତି । ସୁଷି ଚମକି ପଡ଼ିଲା ।

ଯନ୍ତ୍ରବତ୍ ଆଙ୍ଗୁଳି ଦେଖେଇଲା ବାରଣ୍ଡାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଖଟିଆ ଆଡ଼କୁ ।

"ସେଇଠି ।" ଅତି କରୁଣ ସ୍ୱରଟେ ଶୁଭିଲା ତା' ଭିତରୁ ।

ଖଟଟି ଉପରେ ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ପକେଇଦେଇ ଫେରିଗଲେଣି ସେମାନେ । ଦଇଆ ତଥାପି ବସିରହିଚି ଦାଣ୍ଡପିଣ୍ଡାରେ । ପିଲାଏ ଘର ଭିତରେ । ଏକା ସୁଷି ଇ ଛିଡ଼ାହୋଇଚି ଅଗଣା ମଝିରେ, ଧୁ ଧୁ ଖରାରେ ।

ଝିଅ ଡାକୁଚି, "ବୋଉ, ଦାଦା କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି" ।

ସୁଷି ବାରଣ୍ଡାକୁ ଉଠିଲା । ଚାହିଁଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ, ଇସ୍ ଏତେ ବୀଭତ୍ସ ଦିଶିପାରେ ମଣିଷ ମରଣ ପାଖେଇ ଆସିଲେ । ଗୋରା ତକତକ ଛଅଫୁଟିଆ ମଣିଷଟା ଯେମିତି କଙ୍କାଳଟିଏ, କେଇଖଣ୍ଡ ହାଡ଼ ଖାଲି ଯାହା । କିଏ ଯେମିତି ରକ୍ତ ଶୋଷାଡ଼ି ନେଇଚି ଦିହରୁ କି କ'ଣ ? (ବୋଧେ ପାଣି ମାଗୁଛନ୍ତି ସେ । ଝିଅ କହିଲା ।)

ଦାଢ଼ି ବଢ଼ିଯାଇଛି, ମୁଣ୍ଡର ବାଳସବୁ ଜଟ ହେଇଗଲାଣି, କେତେଦିନ ହେଲା ଲୋକଟା ଭୋଗୁଚି ଏ ବେମାରୀ କେଜାଣି ! ଶେଷକୁ ଏମିତିଆ ରୂପରେ ଦେଖିବାର ଥିଲା ତାଙ୍କୁ ! ସୁଷି ଆଖିରୁ ଲୁହ ଟୋପାଏ ନିଗିଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ବୋଧେ...

ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ଢୋକି ସୁଷି ଉଠିଯାଇ ପାଣି ଆଣିଲା ଗ୍ଲାସ୍‌ରେ । ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ବେକକୁ ରଖିଲା ନିଜ କହୁଣୀ ପାଖରେ, ପାଣି ପିଆଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଅତି ବିକଳ ହେଇ ଚାହିଁଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡା, ସୁଷିକୁ । ଢ଼ୋକେ ପାଣି ପିଇଲା ଓ ଠାରିକରି କିଛି ଗୋଟାଏ କହିଲା ।

ସୁଷି ଝିଅକୁ ପାଖକୁ ଡାକିଲା ଓ ଗିଲାସଟି ଧରେଇଦେଇ କହିଲା, "ନେଲୁ ପାଣି ଢ଼ୋକେ ଦେଲୁ, ମୁଁ ଧରିଚି ଦାଦାକୁ ।"

ଝିଅ ପାଣି ଢ଼ୋକେ ପିଆଇଲା ତ ନଡ଼କି ପଡ଼ିଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡାର ବେକ । ଆଖି ବୁଜି ଦେଲା ସେ । ପାଟି ସେମିତି ଆଁ ହୋଇ ରହିଥାଏ । ସୁଷି ବୁଝିପାରିଲା ନାଇଁ କ'ଣ ହେଲା ହଠାତ୍ । ଯେତେ ହଲେଇଲେ ବି ଲୁନା ପଣ୍ଡା ଆଉ ଆଖି ଫିଟେଇଲା ନାଇଁ ।

ପାଟି ଶୁଣି ଦଇଆ ଉଠିଆସିଲା ଦାଣ୍ଡପିଣ୍ଡାରୁ ।

ସେତେବେଳକୁ ମରିସାରିଥିଲା ଲୁନା ପଣ୍ଡା ।

ଦଇଆ ମୁଣ୍ଡରେ ଚଡ଼କ ପଡ଼ିଲା । କେମିତି ତାକୁ ଦାହ, ସଂସ୍କାର କରିବ । ଗାଁ ଲୋକେ ତ ତାତିକି ଅଛନ୍ତି ଯେ ଛୁଇଁବେ ନାହିଁ ମୁର୍ଦ୍ଦାର । ତାକୁ ଏକା ଏକା କେମିତି ନବ ମଶାଣିଯାଏଁ । ପୋଡ଼ିବ ନା ପୋତିବ !

ଏମିତିରେ ଘ□ାଏ ଗଲା । ସୁଷି ଅ□ାରେ ଭିଡ଼ିଲା ଲୁଗାକାନି । ଝିଅକୁ କହିଲା ଜାଳଭାଡ଼ିରୁ କାଠ ନେଇ ରଖ କଦଳୀ ବାଡ଼ିରେ । ସବୁ ଯୋଗାଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ନିଜେ କଲା ଓ ଦଇଆ ସହ ମିଶି ଲୁନା ପଣ୍ଡାକୁ ଟେକିଆଣିଲା କଦଳୀ ବାଡ଼ିକୁ ।

ଲୁନା ପଣ୍ଡା ମରିଯିବାର ଖବର ପାଇ ପୁଣି ମାଡ଼ିଆସିଲେ ଗାଁବାଲା । ଗାଁ ମଶାଣିରେ ତା'ର ଦାହ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଲେ ଅବଧାନେ । କହିଲେ ସରପ□ ଓ ମୁରବୀସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକେ ।

ସୁଷି ମୁଣ୍ଡରେ ଯେମିତି ଭୂତ ସବାର ହୋଇଥିଲା । କହିଲା, "ଗାଁ ମଶାଣିରେ ନୁହଁ, ତାଙ୍କରି ବାଡ଼ିଭିତରେ ହିଁ ଦାହ ସଂସ୍କାର ହବ । ଜୁଇ ଜଳିବ । ତାଙ୍କ ଜାଗା ଉପରେ ଅଧିକାର ନାଇଁ କୋଉ ଗାଁ ବାଲାଙ୍କର । ତା' ନିଜ ଢିଅରେ ସେ ନିଜେ ପୋଡ଼ାହବ । ଏଥିରେ କାହାର କିଛି କହିବାର ନାହିଁ ।"

ଖଣ୍ଡେ କାଠରେ ନିଆଁ ଧରେଇ ହୁତ୍ ହୁତ୍ ଜଳୁଥିବା ସେ କାଠଖଣ୍ଡକୁ ଧରି ସବୁରି ସାମ୍ନାରେ ଛିଡ଼ାହେଲା ସୁଷି । ଦଇଆକୁ କହିଲା, "ଏଥର ନିଆଁ ଧରାଅ, ଜୁଇରେ ।"

ଜୁଇ ଜଳିଲା, ହୁତ୍ ହୁତ୍... ।

ବଡ଼ ଝିଅକୁ କହିଲା, "ଯା ନନ୍ଦିନୀ... ତୋ ବାପ ମୁହଁରେ ନିଆଁ ଦେ, ତା'ର ଆତ୍ମା ଶାନ୍ତି ପାଉ ।"

ଲୋକେ ତଟସ୍ଥ, ଦଇଆ ବିସ୍ମୟ, ବିମୂଢ଼ ।

କେହି କିଛି ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା– "ଖବରଦାର୍, କେହି ପାଟି ଫିଟାଇଛି ତ !" କହିଲା ଓ ଦୌଡ଼ିଗଲା ଘର ଭିତରକୁ । କଟୁରୀଟିଏ ଧରି ଚାଲିଆସିଲା । କହିଲା, "କିଏ ପାଟି ଫିଟାଇବ ତ ହାଣିପକେଇବି ଏ କଟୁରୀରେ । ହୁସିଆର୍ ।"

ଚାଉଁକିନା ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଦଇଆ ।

ସୁଷି ପାଗଳୀ ହେଇଗଲା ନା କ'ଣ !

***

(ଗଳ୍ପ ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର– ଶାରଦୀୟ ସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୩ରେ ପ୍ରକାଶିତ)

ନିର୍ଣ୍ଣୟ

ଗାୟତ୍ରୀବାଳା ପଣ୍ଡା

ପ୍ରତି ରାତିରେ ଶୋଇବାକୁ ଯିବା ବେଳେ ଦେବଦ□ର କାନ୍ଧରେ ଯୋଉ ଭୂତଟି ସବାର ହୋଇଯାଏ ସେଇଟି ହେଲା, "ଆସନ୍ତା କାଲି ଅଫିସ୍ ପହ□ଲା ପରେ ମୋ ଚାକିରି ଥିବ ତ!" ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନଟି ତାକୁ ଏମିତି ସଂକ୍ରମିତ କରିବସେ ଯେ ତା' ଆଖିରୁ ନିଦ ଉଡ଼ିଯାଏ । ସାରା ରାତି ତା'ର ଅଶ୍ୱସ୍ତିରେ କଟେ, କଟେ ଆତଙ୍କରେ, ଉଦ୍‌ବେଳନରେ ଓ ବିଗତ ଦିନର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ତର୍ଜମା କରିବାରେ । ସେ ଏକଡ଼ ସେକଡ଼ ହୁଏ, ଥରକୁ ଥର ଶେଯରୁ ଉଠି ବାଥ୍‌ରୁମ୍ ଯାଏ, ଗିଲାସ ଗିଲାସ ପାଣି ପିଏ ଓ ଶେଯରେ ଗଡ଼ି ଭବିଷ୍ୟତ କଥା ଭାବେ ।

ନାଃ ! ନିଦ ହୁଏନା । କେତେ ନା କେତେ ଚିନ୍ତା ମନକୁ ଆସେ । ଗତ ରାତିରେ ଫାଇଲ୍ କରିଥିବା ରିପୋର୍ଟରେ କିଛି ତ୍ରୁଟି ନଥିବ ତ ! ନାହିଁ ତ ରାତି ନ ପାହୁଣୁ ଫୋନ୍ ଆସିଯିବ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କର "କାମ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ ଯଦି ଅନ୍ୟ ସଂସ୍ଥା ଦେଖ, ତମଭଳିଆ ଦାୟିତ୍ୱହୀନ, ବେପରୁଆ ଲୋକର ମୋ ସଂସ୍ଥାରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।" ଏବଂ ପରକୁ ପର ଭାଷା ଅଭାଷା ଦେଇ ଗାଳି । ଗାଳି ସରିବା ଯାଏଁ ଫୋନ୍‌ଟିକୁ କାନ ପାଖରେ ଲଗେଇ ରଖିବାକୁ ବାଧ୍ୟ । କେବଳ କାନମୁଣ୍ଡା ନୁହଁ, ହାତଗୋଡ଼, ଛାତି, ମନ ସବୁ ଦୋହଲି ଯାଉଥିବ ସେ ଗାଳିରେ ଅଥଚ ପାଟିରୁ ଉଁ ଚୁଁ ବାହାର କରିବାର ଜୁ ନଥିବ । ହଠାତ୍ ପୁଣି ଫୋନ୍ କଟିଯିବ ଓ ରାତି ପାହିବା ପାହିବା ହଉଥିବ ଓ ଗୋଟେ ଅପ୍ରୀତିକର ଦିନର ଆରମ୍ଭ ହବ ।

ସପ୍ତାହରେ ସାତଦିନରୁ ପ୍ରାୟ ତିନି କି ଚାରିଦିନ ଏଇ ଘଟଣା ଘଟେ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସେ ଡରିଯାଉଥିଲା, ରାଗିଯାଉଥିଲା ଓ ଚାକିରୀ ଛାଡ଼ିଦବ ବୋଲି ନିଜକୁ ବୁଝଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହା ତା'ର ଦେହସୁହା ହବାରେ ଲାଗିଲା । ସୌମେନ୍ଦ୍ର, ରାଜୀବ ଇତ୍ୟାଦି କହନ୍ତି ବୁଢ଼ାର ବିପି ହାଇ । ମୁଣ୍ଡକୁ ବିପି ଉଠିଗଲେ ବୁଢ଼ା ଏମିତି ଗର୍ଜନ ଛାଡ଼େ । ସେଥିକୁ କାନ ଦେ'ନା । ଏ ସଂସ୍ଥାରେ ଚାକିରୀ କଲ ମାନେ ଜାଣିରଖିବ ଯେ ବୁଢ଼ା ଏମିତି କୁକୁର ମାଙ୍କଡ଼ ଭଳି ବ୍ୟବହାର ଦେଖେଇବ । ସହିଗଲେ ଗଲା ।

ସନତ୍ ବୁଝେଇବ, ଆରେ ବୁଢ଼ାର ଫ୍ୟାମିଲି ଲାଇଫ୍ ଡିଷ୍ଟର୍ବଡ୍ । ହଜାରେ ନାରୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ । ଷୋଳ ବର୍ଷର ତରୁଣୀଠୁ ନେଇ ଷାଠିଏ ବର୍ଷର ବୁଢ଼ୀ ଯାଏଁ । ସେଇଥିପାଇଁ ବୁଢ଼ୀ ସାଙ୍ଗରେ ପଡ଼େନା । ବୁଢ଼ୀ ତାର ଯୋଗ ପ୍ରାଣାୟମ, ପୂଜା ଅର୍ଚ୍ଚନାରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ସେଥିକୁ ବୁଢ଼ା ସବୁବେଳେ ରାଜନୀତିରେ ଫେଲ୍ । ଉପରକୁ ସିନା ବାହାସ୍ଫୋଟ, ବୁଢ଼ା ବି ରହୁନି କମ୍ ଟେନ୍‌ସନ୍‌ରେ । କାହା ଉପରେ ତ ପୁଣି ଝଡ଼େଇବ, ଆମରିମାନଙ୍କୁ ଶସ୍ତା ଦେଖିଚି ଶଳା, ଆମେ ତା' ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ବିକିଛୁ କି ନା ।

ଦେବଦ□ ସବୁ ଶୁଣିବ, ବୁଢ଼ା ପ୍ରତି ହଠାତ୍ ତା ମନରେ ଦୟା ଆସିବ । ବିଚରା ! ପୁଣି ମୁହୂ□କରେ ଦୟା ବଦଳିଯିବ କ୍ରୋଧରେ । ଶଳା, ଆମମାନଙ୍କୁ କ'ଣ ମାଗେଣା ଦରମା ଦଉଛି ! ଏତେ ଏତେ ଡିଗ୍ରୀଧରି ଆମେ ଚାକିରି କରିଚୁ, ହକ୍ ଖଟୁଚୁ, ପଇସା ପାଉଚୁ, ସେ ଏଭଳି କଥାବା□ା କରିବ କ'ଣ ପାଇଁ !

ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ସେ ନିଜକୁ ପଚାରିବ ଓ ଉ□ର ନପାଇ ଚୁପ୍ ରହିବ, ଫର୍ଚା ହୋଇଆସିବ ଚାରିଆଡ଼, ବାଲ୍‌କୋନୀରୁ ଦିଶିବ ସାମ୍ନା ଘରର ଜଞ୍ଜାଳ, ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ତରବର ହୋଇ କାମ ସାରିବାରେ ଲାଗିପଡ଼ିବେ, ପିଲାଙ୍କ ସ୍କୁଲ୍ ବସ୍ ଆସିବ ଓ ସେ ଷ୍ଟୋଭ୍‌ରେ ଚା' ବସେଇବ ।

ଏ ଘର ଛାଡ଼ିଦବ ବୋଲି ସେ ଅନେକ ଚିନ୍ତା କଲାଣି, ଅଫିସ୍‌ର ସବୁ ଷ୍ଟାଫ୍ ଓ ଏ ସହରରେ ଯେତେ ଚିହ୍ନା ଲୋକ ସଭିଙ୍କୁ କହିଚି ଘରଟିଏ ଦେଖିବାକୁ । ବଖରାଏ ଘର, ଲାଟିନ୍ ବାଥ୍‌ରୁମ୍ ଥିବ । ସେତିକି, ମାତ୍ର ଜୁଟୁନି । ହଜାରେ, ବାରଶ' ଭିତରେ ଘରଟିଏ ପାଇବା ଯେତିକି ମୁସ୍କିଲ୍, ବ୍ୟାଚଲର ପିଲାଙ୍କୁ ଘର ଦବା ସେତିକି ସମସ୍ୟାଜନକ । ଘରମାଲିକଙ୍କର କେମିତିଆ ମାନସିକତା କେଜାଣି ବ୍ୟାଚେଲର କ'ଣ ଘରଟାକୁ ଟେକିନେଇ ପଳେଇବେ ।

ସତ କହିଲେ ସୁବ୍ରତ ଯୋଗୁଁ ସିଏ ଏତେ ହୀନସ୍ତା ହେଲା । ସୁବ୍ରତ ଓ ସିଏ, ଦିହେଁ ମିଶି ଏ ଘରକୁ ଠିକ୍ କରିଥିଲେ । ସୁବ୍ରତର କେଉଁ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଘର ଏଇଟା । ବାଇଶ ଶହ ଘରଭଡ଼ା, ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ପାଣି, ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରି ମିଶି ପଚିଶ ଶହ ପାଖାପାଖି । ଜଣକ ଭାଗ ବାରଶ', ବାରଶ' ପଚାଶ ଭିତରେ ପଡୁଥିଲା । ଗୋଟେ ପ୍ରକାର ଥିଲା । ମାତ୍ର ମାସଟାଏ ପରେ ସୁବ୍ରତର ବଦଳି ହେଇଗଲା ଭଦ୍ରକ ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ । ସୁବ୍ରତର ଘର ବି ସେଇ ପାଖାପାଖି । ଯଦିଓ ମାତ୍ର ଦୁଇମାସ ପୂର୍ବରୁ ସୁବ୍ରତ ସମ୍ବଲପୁରରୁ ବଦଳି ହୋଇ ଏଠିକୁ ଆସିଥିଲା ।

ସୁବ୍ରତର ଘର ସେଇଠି ବୋଲି ଯେ ତାକୁ ସେ ଜିଲ୍ଲାକୁ ବଦଳି କରାଗଲା, ତା' ନୁହଁ, ସେଇଟା ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀ । ନିର୍ବାଚନ ଆଉ ତିନିମାସ ଥିଲା । ତେଣୁ ତାକୁ ସେଠାକାର ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆହୋଇ ପଠାଗଲା । ଲୋକ ସମ୍ପର୍କ ବଢ଼ାଇବାକୁ, ଭୋଟ୍ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ସର୍ବୋପରି ତାଙ୍କ ଫେଭରରେ ନ୍ୟୁଜ୍‌ସବୁ ଗଢ଼ିବାକୁ । ସୁବ୍ରତର ନ୍ୟୁଜ୍ ସେନ୍‌ସ୍ ଯଦିଓ ଖୁବ୍ ଭଲ, ତେବେ ସେ କଳାକୁ ଧଳା, ଧଳାକୁ କଳା କରିବାରେ ବି ଖୁବ୍ ପାରଙ୍ଗମ । ଏମ୍.ଡି. କହନ୍ତି, ସବୁ ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କର ଏ ଗୁଣଟା ରହିବା କଥା । ସେଥିକୁ ବଟି ଆଦାୟ କଲା ବି ।

ହେଇ ପରା ସେଦିନ ମନୋଜ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ପାଖରେ ଗୁହାରୀ ହେଲା ତା'ର ଦରମା ବଢ଼େଇବାକୁ । ପା□ବର୍ଷ ହେଲା, ସେଇ ଚାରି ହଜାରରେ ପଡ଼ିଛି । ଦରଦାମ୍ ବଢ଼ିଲାଣି, ଟଙ୍କା ପାଉନି । ସେ ହସିଲେ, ଠୋ ଠୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ । କହିଲେ ଟଙ୍କା କେମିତି ଆଣିବ, କୋଉଠୁ ଆଣିବ, ସେସବୁ କ'ଣ ମତେ ତମକୁ ଶିଖେଇବାକୁ ହବ । ସାମ୍ବାଦିକ କାଇଁ ହେଇଛ ? ଆମେ କ'ଣ ତମକୁ ମୋଟା ଅଙ୍କର ଦରମା ଦେଇପାରିବୁ ? ଦରମା ଏତିକି, ତମରି ସାଂଗର କିଛି ସାମ୍ବାଦିକ ତ ପୁଣି ଗାଡ଼ିଘୋଡ଼ା ଚଢୁଛନ୍ତି, କେମିତି ? ଦରମା ତ ସେଇ ଚାରି ପା□ ହଜାର ନା ମାଠିଆଏ ? ଟଙ୍କା ଯୋଗାଡ଼ିବାର, ଟଙ୍କା କମେଇବାର କଳା ନ ଶିଖିଲେ କି ସାମ୍ବାଦିକ ?

ମନୋଜ ଆବାକାବା ହୋଇ ଚାହିଁଲା ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ମୁହଁକୁ ।

– ମାନେ ?

– ମାନେ କ'ଣ ମାନେ ?

– ତମ ସାଂଗସାଥିଙ୍କୁ ପଚାର, ଟିପ୍‌ସ୍ ନିଅ, ସବୁକଥା କ'ଣ ମୁଁ ବୁଝେଇ କହିବି ।

– ଆଜ୍ଞା ସାର୍ । ଏଇ ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦ ବାହାରିଆସିଲା ମନୋଜ ପାଟିରୁ ଓ ସେ ନମସ୍କାର ପକେଇ 'ଆସୁଛି ସାର୍' କହି ଚାଲିଆସିଲା ସେଠୁ । ତା' ମୁଣ୍ଡ ଭିତରର ଶିରାପ୍ରଶିରା ସବୁ ଟଣ୍କି ଉଠିଲା ଯେମିତି । ଏଇ କିଛି ସମୟ ଆଗରୁ ଏମ୍.ଡି. ଯୋଉ କହିଲେ ଟଙ୍କା କମେଇବାର ସୂତ୍ର, ସେଇଟା ତ ଲା□, ବ୍ଲାକମେଲିଂ...

ନିଜ ସିଟ୍‌ରେ ଆସି ବସି ପଡୁ ପଡୁ ଆଦିତ୍ୟ ମୁରୁକି ହସା ଦେଲା । ବୁଢ଼ା ଦରମା ବଢ଼େଇବାକୁ ରାଜି ହେଲା ? ଆବେ, ଆଜିକାଲି ଯୁଗରେ ଏମିତି ସଚ୍ଚୋଟ ହେଲେ ଚଳିବ, ଭୋକରେ ମରିଯିବୁ । ଶିଖ୍, ଆମମାନଙ୍କଠୁ ଶିଖ୍ । ଆମେ ବି ତୋ'ପରି ଦିନେ ସଚ୍ଚୋଟ ସାମ୍ବାଦିକ ହବାର ଟାଣପଣ ରଖୁଥିଲୁ । ରଖିପାରିଲୁ ? ଆରେ, ପେଟ ପାଇଁ ପରା ଏତେ ନାଟ ।

ସେଦିନ ଆଦିତ୍ୟ ମନୋଜକୁ ପ୍ରଥମ ଟିପ୍‌ସ୍ ଦେଲା- ଟଙ୍କା କମେଇବାର । ଆରେ, ସେଇ ଯୋଉ ଖବରଟି ତୁ ହ୍ୟାଣ୍ଡେଲ କରୁଛୁ, ସେଇ ଗୋଟିଏ ନ୍ୟୁଜ୍ ପରା, ତତେ ବର୍ଷେ ଚଳେଇଦବ । ଦରମା ଟଙ୍କାରେ ହାତ ବାଜିବନି ।

– ମାନେ ? ଆଖି ବିସ୍ଫାରିତ କରି ପଚାରିଲା ମନୋଜ ।

– ତୁ ଏତେ ବୋକା କେମିତି ହେଲୁ ? ସେ ନ୍ୟୁଜ୍‌ରେ ଯୋଉ ମନ୍ତ୍ରୀ ସଂପୃକ୍ତ, ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବୁ, ନ୍ୟୁଜ୍ ବିଷୟରେ କହିବୁ । ଆରେ ଆରେ, ଯିବା ଦର୍କାର ନାହିଁ, ଫୋନ୍‌ରେ ପରା ଖାଲିଟିକେ ସୁରାକ୍ ଦେଇଦେଲେ ସେ ତୋ ପଛରେ ଗୋଡ଼େଇବେ, ତୋ ଘରେ ଆସି ହାଜର ହେବେ ।

ସେଇଠୁ ଜାଣ, ତୋ ଭାଗ୍ୟ ଖୋଲିଗଲା । କମ୍ କାଣ୍ଡ କରିଛି କି ସେ ଶଳା । ଏ ବୟସରେ ରାସ ଲୀଳା, ପୁଣି ପ୍ଲସ୍ ଟୁ ପଢୁଥିବା ଗୋଟେ ଝିଅ ସାଙ୍ଗରେ । ତୋ ପାଖରେ ତ ସବୁ ପ୍ରମାଣ ଅଛି ନା... ବାସ୍ । ମାଲ୍ ପକେଇଦବୁ, ନ୍ୟୁଜ୍‌ଟି ଚାପିଦବୁ । ନହେଲେ କ'ଣ କମ୍ ସାଂଘାତିକ ନ୍ୟୁଜ୍ ଏଇଟା ! ଖାଲି କ'ଣ ବିଧାନସଭା, ସାରା ଓଡ଼ିଶା ପରା ହୁଲସ୍ଥୁଲ୍ ହେବ, ଉଠିବ, ପଡ଼ିବ । ପଦ ପଳେଇଯିବ ମନ୍ତ୍ରୀର । ବିରୋଧୀ କ'ଣ ଛାଡ଼ିବେ ?

– ନା, ନା, ମୁଁ ଏମିତି କରିପାରିବିନି । ମନୋଜ ପ୍ରତିବାଦ ଜଣେଇଲା ।

– ନହେଲେ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ବସିଥା । ଝିଅକୁ ପଢ଼ା ଓଡ଼ିଆ ମିଡିୟମ୍‌ରେ, ସାଇକେଲ୍ ପେଲୁଥା । ବେଶୀ ସଚ୍ଚୋଟ ତ । ସଚ୍ଚୋଟ ହେଲେ କ'ଣ ପେଟ ପୂରିବ, ତୋ ପିଲା ମାଇପ ଖୁସିରେ ରହିପାରିବେ ?

– ତା ବୋଲି...

– ଛତୁଟା, ତା' ବୋଲି । ମୁଁ ଯାହା କହୁଚି, ତା' କର । ଅନ୍ତତଃ ପଚାଶ ହଜାର ମିଳିଯିବ ତ ।

– ଏମ୍.ଡି. ଜାଣିଲେ ?

– ଜାଣିଲେ କ'ଣ ଟା କରିବେ ? ସେ କୋଉ ସୁଧାର ମୂଳା କି ? ତୁ ଯଦି ଟଙ୍କା ନ ଆଣିବୁ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କୁ ଧରେଇବ ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ, କାରଣ ଏମ୍.ଡି. ଏ ନ୍ୟୁଜ୍ ଦେଖାଇ ତା ସହିତ ଡାଇରେକ୍ଟ ମୂଲଚାଲ କରିନେବେ । ସେ ମନ୍ତ୍ରୀ ତତେ ଦେଲେ ଦଶ, କୋଡିଏ କି ଅତିବେଶୀରେ ପଚାଶହଜାର ଦବ, ମାତ୍ର ଏମ୍.ଡି. ତାଠୁ ଅତି କମ୍‌ରେ ପାଂଚଲକ୍ଷ ନ ଝଡ଼େଇବେ ନା କ'ଣ ?

– ମନୋଜ ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇଗଲା, ଆଦିତ୍ୟ ଆଖିଡୋଳାରେ ଆହୁରି କିଛି ରହସ୍ୟ ଥିଲା ଯେମିତି ।

କି-ବୋର୍ଡ ଟିପି ଚାଲିଥିବା ଦେବଦ□ର ହାତ ଅଙ୍ଗୁଳି ହଠାତ୍ ରହିଗଲା । ତା' ଛାତି ଭିତରେ କିଏ ସତେକି ହାତୁଡ଼ି ପିଟିଚାଲିଛି ଦୁମ୍, ଦୁମ୍, ଦୁମ୍ ।

* * * * * *

ଚା' ସବୁ ଉତୁରି ଷ୍ଟୋଭ୍‌ରେ ପଶିସାରିଥିଲା, ଲିଭି ସାରିଥିଲା ଷ୍ଟୋଭ୍ । କିଏ ଗୋଟାଏ କଲିଂବେଲ୍ ଟିପୁଚି ।

କବାଟ ଫିଟଉ ଫିଟଉ ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଦେବଦ□ । ବାପା, ଏମିତି ହଠାତ୍ ? ସକାଳୁସକାଳୁ !

କାନ୍ଧରେ ପଡ଼ିଥିବା ଗାମୁଛାରେ ମୁହଁ ପୋଛୁପୋଛୁ ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ ବାପା ।

– ବୋଉର ଜ୍ୱରଟା ମୋଟେ କମୁନି । ଛାଡ଼ିଯାଉଛି, ପୁଣି ହଉଛି କହୁ କହୁ ଆସି ବସିପଡ଼ିଲେ ଖଟ ଉପରେ । ମୁହଁ ଶୁଖିଯାଇଛି, ବୋଧେ ବଡ଼ି ଭୋର୍‌ରୁ ଫାଷ୍ଟ୍ ବସ୍‌ରେ ବାହାରି ଆସିଛନ୍ତି ଘରୁ । କ'ଣ ଖାଇଛନ୍ତି କି ନାଇଁ କେଜାଣି ।

– ବାପା, ଚା' ପିଇବ ? କ'ଣ ଜଳଖିଆ ଖାଇବ ?

– ନା, ନା । ତୁ ଆଗ ମୋ କଥା ଶୁଣ । ବୋଉଟା କତରାଲଗା ହେଇଗଲାଣି, ଆର ମାସରେ ଯୋଉ ଔଷଦ, ଟନିକ୍ ଦେଇଆସିଥିଲୁ, ସିଏ କେବେଠୁ ସରିଗଲାଣି । ଡାକ୍ତରଖାନା ନେଇଥିଲି, ଫେରେଇଦେଲା ଡାକ୍ତର । କହୁଚି କ'ଣ ସବୁ ଟେଷ୍ଟ୍ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ, କୋଉଠୁ ଗୋଟାଏ ମାଂସ କାଟି ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ବମ୍ବେ ପଠାଇବାକୁ ହବ । ମୋ ମୁଣ୍ଡ କିଛି କାମ କଲାନି । ପଳେଇଆସିଲି ତୋ ପାଖକୁ ।

– ଦେବଦ□ର ମୁଣ୍ଡ ଝାଇଁ ମାରିଗଲା । ମାଂସ କାଟି ଟେଷ୍ଟ୍ ପାଇଁ ପଠାହବ ମାନେ... ଡାକ୍ତର କ'ଣ କ୍ୟାନ୍‌ସର୍ ଡାଉଟ୍ କରୁଛନ୍ତି, ନା ନା... ନିଜକୁ ନିଜେ କହିଲା ଦେବଦ□ । ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଲାଗି ଖଟ ଉପରେ ବସିଲା ।

– ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା ବାପା, ସବୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା । ମୁଁ ଏବେ ପାଖ ଦୋକାନରୁ କିଛି ଜଳଖିଆ ନେଇ ଆସୁଛି, ଇଡ଼୍‌ଲି ତର୍କାରୀ, ନାଇଁ ତ ପୁରୀ... ।

–ନା, ବାପା, ଥାଉ । ଚୁଡ଼ା ଅଛି ଯଦି ଦେ, ଚୁଡ଼ା ଚିନି ଖାଇଦବା । ତୁ ବାହାରକୁ ଯାଆନା । ବୋଉ ଦେହ ଦେଖେଇବାକୁ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ବାଟ ବାହାର କର ।

ନିଜ ଭିତର କୋହକୁ, ଅସ୍ଥିରତାକୁ ସେ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲା । ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ ସେ, ତା'ତଳେ ରିନି, ତା' ସାନଭଉଣୀ । ଅଠର ବର୍ଷର । ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ତା' ଉପରେ, ସିଏ ଯଦି ବାପାଙ୍କୁ ଭରସା ନ ଦବ ? ନାନୀ ତ ବାହାହେଇଚି ମାତ୍ର ଆଠମାସ ତଳେ- ତା'ଠୁ ଆଉ କ'ଣ ଆଶା କରିବ । ତା' ଶାଶୁଘର ଲୋକ ତ ଏଯାଏଁ ଗୋଟାଏ ମଟର ସାଇକେଲ୍ ପାଇଁ ଆହୁରି ଅଡ଼ି ବସିଛନ୍ତି ।

ବୋଉର ଦେହ ଖରାପଠୁ ବଳି ଯୋଉ କଥାଟି ଦେବଦ□କୁ ବେଶୀ ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ କରିପକଉଛି, ତା' ହଉଛି ବୋଉକୁ ଆଣି ରାଜଧାନୀରେ ଡାକ୍ତର ଦେଖାଇବା ଓ ଯାବତୀୟ ଟେଷ୍ଟ୍ କରିବା ପାଇଁ କୋଉଠି ଗୋଟେ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ ଆଡ଼୍‌ମିଶନ୍ କରିବା ଓ ଟେଷ୍ଟ୍ ସବୁ

କରାଇବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ଟଙ୍କା । ଏତେ ଟଙ୍କା ସେ କୋଉଠୁ ପାଇବ ।

ବାପା ଗପି ଚାଲିଥିଲେ, ଏ ବର୍ଷ ଜମିସବୁ ପଡ଼ିଆ ପଡ଼ିଲା ଜାଣ । ଭାଗୁଆଳୀଙ୍କ ଭାଉ ଖୁବ୍ । ବାରେଣା, ଚାରେଣାରେ କଥା ଛିଣ୍ଡଉଛନ୍ତି, ବାରଣା ତାଙ୍କର, ଚାରଣା ଆମର । ଏ ସ□ରେ କିଏ ଜମି ଦବ । ମୋର ତ ଆଉ ବଳ ବୟସ ନାଇଁ ନିଜେ ଚାଷ କରିବାକୁ । ତା'ଛଡ଼ା ଏ ମୂଲିଆ ପାଟିଆଙ୍କ ଭାଉ ଯେମିତି, ଧରାଛୁଆଁ ଦେବେନି ଠିକଣା ବେଳକୁ । କାହା ଗୋଡ଼ତଳେ କେତେ ପଡ଼ିବି ? ବୋଉଟା ରୋଗିଣା ହେଲାଣି, ଏଣେ ଘରେ, ଗାଈ ବଳଦ ଚାରିଟା । ସମ୍ଭାଳିବା ମୁସ୍କିଲ୍ ହେଇପଡ଼ିଲାଣି ।

ଦେବଦ□ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଅସହାୟ ମଣୁଥିଲା । ତା'ର ପାଠ ପଢ଼ାରେ ବାପା କେବେ ବାଧା ଦେଇନାହାନ୍ତି, ବରଂ ଜମିବାଡ଼ି ବିକି ତାକୁ ପଢ଼େଇଛନ୍ତି । ଅଥଚ ସିଏ ଏ ବେଳରେ ବାପାଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସମର୍ଥ ହେଇପାରୁନି ।

ବାପାଙ୍କୁ ଭରସା ଦେଇ ସେ ବସ୍‌ଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ଛାଡ଼ିଲା । ବାପା ବସ୍‌ରେ ଉଠିଲା ବେଳକୁ କହି ଚାଲିଥିଲେ, ବୋଉଟା ପାଇଁ ଚିନ୍ତା ଲାଗୁଚି, ତୁ ତା'ର ସବୁ ପରୀକ୍ଷାଗୁଡ଼ା କରେଇଦେଲେ ଆଉ ଚିନ୍ତା ରହିବ ନାହିଁ ।

ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାରିଲା ଦେବଦ□ ।

ଏଗାରଟା ବାଜି ସାରିଥିଲା, ସିଏ ସିଧା ମୁହେଁଇଲା ଅଫିସ୍‌କୁ । ଗଲା ଆକାଉ□ସ୍ ସେକ୍‌ସନ୍ । ମିଶ୍ରବାବୁ ପାନ ଚୋବେଇ ଚୋବେଇ ପଚାରୁଛନ୍ତି, "ପୁଣି କ'ଣ ଦର୍କାର ପଡ଼ିଲା ?"

- ସାର୍, ନମସ୍କାର !

- ନମସ୍କାର, ନମସ୍କାର, କ'ଣ ହେଲା, କାଇଁ ଆସିଲ ?

- ସାର୍, ମୋ ବୋଉର ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ, କିଛି ଟଙ୍କା ଦର୍କାର ଥିଲା ଡାକ୍ତର ଦେଖାଇବାକୁ ଓ ଟେଷ୍ଟ୍ କରିବାକୁ । ଏବେ ମାସ ମଝାମଝି । ଏତେ ଟଙ୍କା କୁଆଡୁ ଆଣିବି ?

- ଟଙ୍କା ହେଲେ, ଆର ମାସରେ ଦରମା ମିଳିଲେ ଟେଷ୍ଟ୍ କରିବ । ଏତିକି ଦିନରେ କ'ଣ ବୋଉ ଦେହ ବେଶୀ ବିଗିଡ଼ିଯିବ ?

- ତା'ର କଲର ଭିଡ଼ିଆଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହଉଥିଲା ଦେବଦ□ର । ମାତ୍ର ନିଜର କ୍ରୋଧକୁ ସଂଯତ କଲା । ସେ କହିଲା, ଦରମା ମିଳୁ ମିଳୁ ଆର ମାସ ଦଶ, ବାର କି ପନ୍ଦର ତାରିଖ । ପାଖାପାଖି କୋଡ଼ିଏ ପଚିଶ ଦିନ ହେଲାଣି ବୋଉ ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ, ଆଉ ଖିଆପିଆ କରୁନି, ଜ୍ୱର ଛାଡୁନି ।

- ଭଉଣୀ ବାହାଘର ବେଳେ ଦଶହଜାର ଆଡ଼ଭାନ୍ସ ନେଇଥିଲ । ଆଠମାସ ହେଇନି, ମାତ୍ର ଚାରି ହଜାର ଶୁଝିଛ, ଆହୁରି ଛଅ ହଜାର ବାକି ଅଛି । ପୁଣି କ'ଣ ଆଡଭାନ୍ସ ଦେଇହବ ? ସଂସ୍ଥା ଚାଲିବ କେମିତି ? ମୋ ହାତରେ କିଛି ନାହିଁ, ଯାଅ, ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କୁ ଦେଖାକର । ଯଦି ସିଏ କିଛି କରିପାରିବେ । ତାଙ୍କଠୁ ଅର୍ଡର ମିଳିଲେ ପା□ହଜାର କ'ଣ ପଚାଶହଜାର ଆଡଭାନ୍ସ ଦବାରେ ମୋର ଆପ□ ନାହିଁ । ଆରେ, ଏ ପଇସା କ'ଣ ମୋ ବାପାର ? ମୋ ହାତରୁ ଯାଉଛି ।

ଫେରିଆସିଲା ଦେବଦ□ ।

ନାଏକ୍ ବସିଚି ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ଚାମ୍ବର ବାହାରେ । ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ପିଅନ୍ ।

- ସାର୍ ଅଛନ୍ତି, ଦେଖା କରିଥାନ୍ତି । ଦେବଦ□ ନାଏକ୍‌କୁ କହିଲା ।

- କ'ଣ ଅର୍ଜେ□ ଅଛି ? ପରେ ଆସିଲେ ଚଳିବନି ? ପଚାରିଲା ନାଏକ୍ ।

- ହଁ, ଅର୍ଜେ□ ।

- ଯେ, ସାର୍ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛନ୍ତି, ଏଇମାତ୍ର ଜଣେ ଯାଇଛନ୍ତି ସାର୍‌ଙ୍କ ରୁମ୍‌କୁ । ସାର୍‌ଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତାଙ୍କୁ ଯେମିତି କେହି ଡିଷ୍ଟର୍ବ୍ ନକରେ । ସେ ନ ଡାକିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭିତରକୁ ଯାଇହବନି । କ'ଣ ଇମ୍ପୋର୍ଟା□ କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛନ୍ତି । ଯଦି ଅପେକ୍ଷା କରିପାରିବ କର । ବସ ଏଇଠି ।

- ଦେବଦ□ ଅପେକ୍ଷା କଲା, ଘ□, ଦୁଇଘ□ା... । ପାଖାପାଖି ଦୁଇଘ□ା ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍ ପରେ ଭିତରୁ ବାହାରିଲେ ହର୍ଷିତା ମ୍ୟାଡାମ୍ । ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲିତ, ହସହସ । ଖୋଲାବାଳରେ ହାତ ସାଉଁଳେଇ ସାଉଁଳେଇ ନାଏକ୍‌କୁ ଚାହିଁ ହସିଦେଲେ । ଗାଢ଼ ଲିପ୍‌ଷ୍ଟିକ୍ ବୋଳା ଦୁଇ ଓଠଫାଙ୍କରୁ ମୁକ୍ତାପରି ଝଡ଼ିପଡ଼ିଲା ହସର ପାଖୁଡ଼ା ଯେମିତି । ହର୍ଷିତା ମ୍ୟାଡାମ୍, ସାର୍‌ଙ୍କ ବନ୍ଧୁର ପତ୍ନୀ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଅଫିସ୍ ଆସନ୍ତି ଏମିତି ।

- ଓଃ ! ଯାଙ୍କରି ସାଙ୍ଗରେ ତା'ହେଲେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ ଏମ୍.ଡି. ଇମ୍ପୋର୍ଟା□ କାମରେ । ନିଜ ସହ ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି କଲା ଦେବଦ□ ।

- ଯିବ ପରା, ଯାଉନ, ମୁଁ ସାର୍‌ଙ୍କୁ ସ୍ଲିପ୍ ଦେଇ ଆସିଛି । ସାର୍ ଡକେଇଛନ୍ତି ।

-ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ଚାମ୍ବରକୁ ପଶିଲା ଦେବଦ□ ।

- ସାର୍, ନମସ୍କାର । ଯେମିତି କିଛି ଗୋଟାଏ ଗଭୀର ମନଯୋଗ ଦେଇ ପଢୁଛନ୍ତି, ସେଇଭଳି ମୁହଁ ଉପରକୁ ନ ଉଠାଇ କେମିତି ଗୋଟେ ବିରକ୍ତି ମିଶା କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲେ, "କ'ଣ ହେଲା ? କୁଆଡ଼େ ଆସିଲ ?"

- ସାର୍... ମୋ ବୋଉର ଦେହ ବହୁତ ଖରାପ । କୋଡ଼ିଏ ପଚିଶ ଦିନ ହେଲା ଜ୍ୱର ଛାଡୁନି ।

- ଓଃ ! ପୁଣି ଛୁଟି ଦର୍କାର- ଗଲା ମାସରେ ପରା ଦୁଇଦିନ ଛୁଟି ନେଇଥିଲ, ପୁଣି ଛୁଟି ?

- ନାଇଁ ସାର୍, ଛୁଟି ନୁହଁ ।

- ଆଉ...

- ସାର୍, କିଛି ଆଡଭାନ୍ସ ଦର୍କାର ଥିଲା ।

- ଓଃ ! କଥା ଯାଇ ସେଠି ତେବେ ? ଟଙ୍କା ଦର୍କାର, ଟଙ୍କା ? କାଇଁ, ମାସକୁ ମାସ ଦରମା ପାଉନ କି ? ପୁଣି ଆଡ୍‌ଭାନ୍ସ କ'ଣ ହବ ?

- ଚୁପ୍ ହେଇ ଛିଡ଼ାରହିଲା ଦେବଦ□ । (ସାଢ଼େ ଚାରିହଜାର ଦରମା ମିଳୁ ମିଳୁ ମାସର ପନ୍ଦର, କୋଡ଼ିଏ ତାରିଖ ହୋଇଯାଏ, ତା' ପୁଣି ଟଙ୍କାଏ, ଦି ଟଙ୍କା ରେଜାପଇସା ହୋଇ ମିଳେ । ସାଢ଼େ ଚାରିହଜାରରୁ ପାଁଶ କଟିଯାଏ ଭଉଣୀ ବାହାଘରକୁ ନେଇଥିବା ଆଡ୍‌ଭାନ୍ସ ବାବଦରେ । ଘରଭଡ଼ା ବାରଶ', ସ୍କୁଟରରେ ତେଲ ସାତଶ', ଆଠଶ', ମୋବାଇଲ୍ ଦି'ଶ ଓ ଘରକୁ ହଜାରେ ଟଙ୍କା ପଠାଇଲା ପରେ ଆଉ କେତେ ବଳେ ଯେ ଚଳିବାକୁ..., କ୍ୟା□ନ୍‌ରୁ ତ ପ୍ରତିମାସରେ ଧାର୍ କରି ବାକିରେ ଖାଇବାକୁ ହୁଏ...)

- କାଇଁ ଚୁପ୍ ରହିଲ ? ଭଉଣୀ ବାହାଘର ଆଡ୍‌ଭାନ୍ସ ଶୁଝିଲଣି ?

- ନାଇଁ ସାର୍, ଆଉ ଛଅ ହଜାର ଅଛି, ଚାରି ହଜାର ଶୁଝିଛି ।

- ପୁଣି ଆଡ୍‌ଭାନ୍ସ କ'ଣ ? ମୁଁ ସଂସ୍ଥା କେମିତି ଚଳେଇବି ଯଦି ଏମିତି ମୋଫତ୍‌ରେ ଟଙ୍କା ବା□ବି ? ଏଇଟା ଯଦି ଟଙ୍କା ତିଆରି

କାରଖାନା ହୋଇଥାନ୍ତା, ତା' ଅଲଗା କଥା । ଏଇଟା ପରା ଖବରକାଗଜ ସଂସ୍ଥା, ଖର୍ଚ୍ଚ ବେଶୀ, ରୋଜଗାର କମ୍ । ତମକୁ ଏ କଥା ବୁଝେଇବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

- ସାର୍ । ଅର୍ଜେ□ ଅଛି ସାର୍ । ବୋଉର ଦେହ ସିରିୟସ୍...

- ସିରିୟସ୍ ମାନେ କ'ଣ ଲାଷ୍ଟ ଷ୍ଟେଜ୍ । ଜ୍ୱର ହୋଇଛି, କମିଯିବ । ଜ୍ୱରରେ କେଇଟା ଲୋକ ମଲେଣି ଯେ ତମେ ଏତେ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇପଡ଼ୁଛ ? ଆସନ୍ତା ମାସରେ ଦରମା ପାଇଲେ ବୋଉକୁ ଆଣି ଡାକ୍ତର ଦେଖେଇଦବ । ଯାଅ ଏବେ, ମୋର ଅଧିକ ସମୟ ବରବାଦ୍ କରନା । ବହୁତ କାମ ଅଛି ମୋର ।

ଫେରିଆସିଲା ଦେବଦ□ ।

ସେତେବେଳକୁ ତା'ର ଆଉ ଭୋକ ନଥିଲା । ସେ ଆସିଲା ଷ୍ଟାଫ୍ କମନ୍‌ରୁମ୍‌କୁ । କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଖୋଲିଲା ଓ ଖୋଲିଲା ଇ□ରନେଟ୍ ।

ବୋଉକୁ ଆଉ କ୍ୟାନ୍‌ସର୍ ହୋଇନି ତ ?

ପ୍ରଭୁ, ନ ହୋଇଥାଉ, ଆମ ସଂସାର ଉଜୁଡ଼ିଯିବ ।

ଗଳାରୁ ମାଂସ କାଟି ପରୀକ୍ଷା କରିବାକୁ କାହିଁ କହିଲେ ଡାକ୍ତର । ସୁଧୀର ଦାଦାଙ୍କର ତ ସେମିତି ପରୀକ୍ଷା ହୋଇ କ୍ୟାନ୍‌ସର୍ ବାହାରିଲା ଓ ସେ ମାତ୍ର ମାସ ଗୋଟାଏରେ ଚାଲିଗଲେ । ବିନି ମାଉସୀ, ତା'ର ବି ଓଭାରି କ୍ୟାନସର୍ ହୋଇଥିଲା, ଜଣାପଡ଼ିଲା ଲାଷ୍ଟ୍ ଷ୍ଟେଜ୍‌ରେ, ସିଏ ବି... । ନା, ବୋଉର କିଛି ହେଇ ନ ଥାଉ, ସାମାନ୍ୟ ଜ୍ୱର ହେଇଥାଉ, ଭଲ ହୋଇଯିବା ଭଳି ଜ୍ୱର ।

ଦେବଦ□ ଅଫିସ୍ ରୁମ୍‌କୁ ଗଲା । ସ୍ୱପ୍ନଜିତ୍ ଆସିଛି ତ! ହଁ ଆସିଛି । ତାକୁ ପା□ହଜାର ଧାର୍ ମାଗିଲେ କେମିତି ହୁଅନ୍ତା । ଦିଲ୍‌ଦାର୍ ପିଲାଟା । ଘରେ ଅଭାବ ନାହିଁ କିଛି । ସଉକ ପାଇଁ ଚାକିରି କରିବା କଥା । ନହେଲେ ଡେଲି ତା' କାର୍‌ରେ ପରା ଯେତିକି ତେଲ ପକେଇ ବୁଲୁଛି, ଅୟସ କରୁଛି, ମାସକର ଦରମା ଦିନକରେ ସାରିଦଉଛି । ତା' ପାଇଁ ପା□ହଜାର କ'ଣ ? ତାକୁ ମାଗିଲେ ମଗାଯାଇପାରେ । ମନା କରିବ ତ କରୁ । ଚେଷ୍ଟା କଲେ କ୍ଷତି କ'ଣ ?

ସେ ସ୍ୱପ୍ନଜିତ୍‌କୁ ସବୁକଥା ବୁଝାଇ କହିଲା । ତାକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକରି ସ୍ୱପ୍ନଜିତ୍ ସଂଗେ ସଂଗେ ତାକୁ ପା□ହଜାର ଟଙ୍କା ବଢ଼େଇଦେଲା ଓ ଆହୁରି କହିଲା, ଶୁଝିବୁ ଆରାମରେ । ଆଗ ମାଉସୀଙ୍କ ଦେହ ଭଲ ହୋଇଯାଉ ।

କୃତଜ୍ଞତାରେ ଦେବଦ□ର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇଉଠିଲା । ଏମିତି ବି ଲୋକ ଥାଆନ୍ତି ଦୁନିଆରେ ? ଭଗବାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ଅଜବ । କୋଉଠି ଏମ୍.ଡି., କୋଉଠି ସ୍ୱପ୍ନଜିତ୍ ? ଭଗବାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇଲା ସେ ।

ବୋଉର ଦେହ ଦିନକୁ ଦିନ ବେଶୀ ଖରାପ ହଉଥିଲା । ତାକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆଣି ଏକ ହସ୍‌ପିଟାଲରେ ଆଡ଼ମିଶନ କରି ସମସ୍ତ ଟେଷ୍ଟ୍ କରାଇଲା ଦେବଦ□ । ଶେଷକୁ ସିଏ ଯାହା ସନ୍ଦେହ କରୁଥିଲା, ତାହା ହିଁ ହେଲା । କ୍ୟାନ୍‌ସର୍ ଡିଟେକ୍ଟ ହେଲା । ଆକାଶ ଛିଣ୍ଡିପଡ଼ିଲା ଯେମିତି ଦେବଦ□ର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାରିଟି କେମୋ ଦର୍କାର । ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ବ୍ଲଡ, ଆଲ୍‌ବୁମିନ୍, ପ୍ରୋଟିନ୍ ଇତ୍ୟାଦି । ପୁଣି ଔଷଧ, ଇଂଜେକ୍‌ସନ୍, ଇତ୍ୟାଦିର ଖର୍ଚ୍ଚ, ପାଖାପାଖି ସତୁରୀ, ଅଶୀ ହଜାରର ଚିଠା ।

ବୋଉ ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ ରହିଲା ତ ରହିଲା । ତାକୁ ଆଉ ଗାଁକୁ ନବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନି । ସଂଗେ ସଂଗେ ଚିକିତ୍ସା ଦର୍କାର । ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ, ଚିହ୍ନାପରିଚିତଙ୍କ ଠାରୁ ଟଙ୍କା ତିରିଶ ହଜାର ଭଳି ଯୋଗାଡ଼ କରିପାରିଲା ସେ, ଆହୁରି ଟଙ୍କା ଦର୍କାର । ପୁଣିଥରେ ଯାଇ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କୁ ଦେଖାକଲା ଦେବଦ□ । ଏମ୍.ଡି. ସବୁ ଶୁଣିଲେ । କହିଲେ, "ବୋଉର ଦେହ ଖରାପ, ଦ୍ୟାଟ୍ ଇଜ୍ ୟୋର୍ ପ୍ରୋବ୍ଲେମ୍ । ନଥିଂ ଟୁ ଡୁ ଏବାଉଟ୍ ଇଟ୍ । ମୁଁ ନିରୂପାୟ, ଆମେ ବି ଖୁବ୍ କ୍ଷତିରେ ଚାଲିଛୁ । ନିର୍ବାଚନରେ ଗୁଡ଼ାଏ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଗଲା । କୋଉଠୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କଲି, ଏଇ ସଂସ୍ଥାରୁ ତ । ଜିତିଥିଲେ ଯାହା ହୋଇଥାନ୍ତା, ହାରିଲି । ଟଙ୍କା ଭରଣା ହବ କେମିତି ? ଆଉ କୋଉଠୁ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର ।"

ମଣିଷ ଏତେ ନୃଶଂସ ହୋଇପାରେ, ହେଇପାରେ ଏତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଓ ହୃଦୟହୀନ ? ଛି ? ନଣ୍ଡାଏ ଛେପ 'ଥୁ' କରି ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଫିଙ୍ଗିଦବାକୁ ମନହେଲା ଦେବଦ□ର । ଗୋଟିଏ ମୁହୂ□ ବି ସେଠି ନ ରହି ସେ ଚାଲିଆସିଲା ।

ସିଡ଼ି ପାହାଚରେ ଓହ୍ଲଉ ଓହ୍ଲଉ ଦେଖାହେଲା ଆଦିତ୍ୟ । ବୋଉ କଥା ପଚାରିଲା ଓ ମନଦୁଃଖ କଲା । କହିଲା, "ଦେବଦ□, ଶୁଣିଲୁଣି ଗୋଟେ କଥା ।"

ଅଟ୍‌କିଗଲା ଦେବଦ□ ।

- କ'ଣ ?

- ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ବିଷୟରେ...

- କ'ଣ ?

- ଶୁଣିଲେ ଏବେ ତତେ କଷ୍ଟହବ, କହିବି, କହିବି ନାହିଁ ଭାବୁଛି ? ସେଇ ଯୋଉ ଇନ୍‌ଭେଷ୍ଟିଗେଟିଭ୍ ରିପୋର୍ଟ୍‌ଟା ତୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିଲୁ ସେ ସାଂସଦଙ୍କ ନାଁରେ, କେଇଜଣ ଶିଖ୍ ଉଗ୍ରପନ୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଦେଶ ପଠାଇବାର ନ୍ୟୁଜ୍, ସେଇଟି ଏମ୍.ଡି. କାହିଁ ବାହାର କଲେନି କହିଲୁ ?

ଦେବଦ□ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଉ□ର ଦେଲା, "ସେଇଟା ତ! ବାହାରିବ ପରେ । ଏମ୍.ଡି. କହିଛନ୍ତି ଆଉ କିଛି ଅନୁସନ୍ଧାନ କରି ସେଥିରେ ମିଶେଇ ବାହାର କରିବା ।"

- ଛତୁଟା ଅନୁସନ୍ଧାନ । କାରବାର ସରିଲାଣି ।

-ମାନେ ?

- ଦଶଲକ୍ଷର କାରବାର, ସାଂସଦ ଓ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ । ନ୍ୟୁଜ୍ ଚପା ହୋଇଗଲା । ତୋ ମନ ବୁଝିବାକୁ କୁହାଗଲା ପରେ ଛାପିବା । ଡଷ୍ଟ୍‌ବିନ୍‌ରେ ପଡ଼ିସାରିଲାଣି ନ୍ୟୁଜ୍ ଓ ପ୍ରମାଣ ସ୍ୱରୂପ ସିଡି ଇତ୍ୟାଦି । ତତେ ତ ସେ ସାଂସଦ ମୂଳରୁ କହୁଥିଲା, ଏ ନ୍ୟୁଜ୍ ଛାପନା ଟଙ୍କା ଲକ୍ଷେ ନେ । ତୁ ଆଣିଲୁନି ବରଂ ତାକୁ ଫୋ ଫା କଥାବା□ା କଲୁ । ଏବେ ଦେଖିଲୁ ତ କେମିତି କାରବାର ହୋଇଗଲା । ଶଳାଟାର ପରା ପ୍ରକୃତି ସେଇୟା । ପେପରଟାକୁ କାଢୁଚି କେବଳ ବ୍ଲାକମେଲ୍ କରି ଟଙ୍କା କମେଇବାକୁ । ଏ କଥା କ'ଣ କାହାକୁ ଅଛପା ଅଛି । ଶହେ ଟଙ୍କା ହେଲେ ପରା ପକେଟ୍‌ରେ ପୁରେଇ ଦେବା ଲୋକ ସିଏ । ସେଇଥିପାଇଁ ଥରକୁ ଥର ହାରୁଚି ଇଲେକ୍‌ସନ୍‌ରେ । ଲୋକଙ୍କର ଅଭିଶାପ ବୋଲି ତ କିଛି ଗୋଟାଏ ଅଛି ।

ଦେବଦ□ର କାନମୁଣ୍ଡା ଭାଉଁ ଭାଉଁ ହଉଥିଲା । ହୃତ୍ସ୍ପନ୍ଦନ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା । ପ୍ରାୟ ମାସେରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ସମୟ ସେ କିଭଳି କିଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜୀବନକୁ ବାଜି ଲଗେଇ ସେ ନ୍ୟୁଜ୍‌ଟି ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲା ଓ ତାକୁ ଏତେ ସହଜରେ ଦଶଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ପାଇଁ ବିକି ଦେଲେ ଏମ୍.ଡି. ।

ନିଜକୁ ଧିକ୍ କରିବା ଛଡ଼ା ସେ ମୁହୂ□ରେ ତା' ପାଇଁ ଅନ୍ୟ କିଛି ବିକଳ୍ପ ନଥିଲା ।

ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଦେଶ ଉଠାଉଛନ୍ତି କହି କେଇଜଣ ଶିଖ୍ ଉଗ୍ରପନ୍ଥୀଙ୍କୁ ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଧିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ / ତାଲିମ୍ ନେବାପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ ବିଦେଶ ପଠାଯାଉଥିଲା । ଏଥିରେ ଜଣେ ସାଂସଦଙ୍କ ହାତ ଥିଲା ଓ ସେ ସର୍ବସାଧାରଣରେ ଦରିଦ୍ର ଯୁବକଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ବିଦେଶ ପଠାଉଛନ୍ତି ବୋଲି ବାହାବା ନଉଥିଲେ । ଏଇ ପର୍ଦ୍ଦା ଫାଶ କରିଥିଲା ଦେବଦ□ । ଏ ନ୍ୟୁଜ୍‌ଟି ପାଇଁ ତାକୁ ଦିନରାତି ଏକାକାର କରିଦବାକୁ ହେଇଛି । କେତେ ରାତି ଅନିଦ୍ରା ରହି ସେ ପ୍ରମାଣ ଖୋଜିଛି । ଦେଶଦ୍ରୋହ ଆଦୌ କ୍ଷମଣୀୟ ନୁହଁ । ଏଇ ଗୋଟିଏ ନ୍ୟୁଜ୍ ହିଁ ତାକୁ ଓଡ଼ିଶାରେ ଘରେ ଘରେ ପରିଚିତ କରାଇ ଦେଇଥାନ୍ତା । ହଇଚଇ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାନ୍ତା । କେବଳ କ'ଣ ଓଡ଼ିଶା, ସାରା ଭାରତରେ ଚହଳ ପକେଇଦବା ଭଳି ଖବର ଥିଲା ଏଇଟା । ଗୋଟିଏ ନ୍ୟାସ୍‌ନାଲ୍ ଚ୍ୟାନେଲ୍ କୋଉଠୁ ଖବର ପାଇ ଏ ନ୍ୟୁଜ୍‌ଟି ତାଙ୍କୁ ଦେଇଦେଲେ ପା□ଲକ୍ଷ ଦେବେ ବୋଲି ଲୋଭ ଦେଖେଇଥିଲେ ବି । ମାତ୍ର ଦେବଦ□ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଏତେ ସତର୍କତାର ସହିତ କାମ କରିବା ସ□େ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଖବର ପହ□ିଲା କେମିତି, ଯେତେବେଳେ କି ଏ ବିଷୟରେ କେବଳ ଏମ୍.ଡି. ଓ ସେ – ମାତ୍ର ଦୁଇଜଣ ହିଁ ଜାଣିଥିଲେ । ପରେ ଶୁଣିଥିଲା ଏମ୍.ଡି. ଏ କଥା ଲିକ୍ କରିଥିଲେ । ସେଦିନ ଏମ୍.ଡି.ଙ୍କ ଉପରେ ଯେତେ ରାଗ ହୋଇଥିଲା, ତା'ଠୁଁ ଲକ୍ଷେ ଗୁଣରେ ଘୃଣା ଓ ବିରକ୍ତିରେ ଭରିଗଲା ଦେବଦ□ର ମନ ।

ବୁଢ଼ା ତାହେଲେ ପକ୍‌କା ବେପାରୀ । ପାଂଚ ଲକ୍ଷରେ ନ ଦେଇ ଦଶ ଲକ୍ଷରେ ତୁଟେଇଲା ।

ଛି ! ଏତେ ମିନ୍ ? ଏତେ ଛୋଟ ଲୋକ, ଏତେ ଲୋଭୀ ଆମ ଏମ୍.ଡି. । ଅସଲ ଦେଶଦ୍ରୋହୀ ତ ଆମ ଏମ୍.ଡି. ।

ଦେବଦ□ ଭିତରେ ଯେମିତି ନିଆଁ ଜଳୁଥିଲା । କ୍ରୋଧର ନିଆଁ, ହତାଶାର ନିଆଁ, ପଶ୍ଚା□ାପର ନିଆଁ, ଘୃଣାର ନିଆଁ ।

ସେଇ ନିଆଁକୁ ବୋହି ବୋହି ସେ ପହ□ିଲା ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ । ଶାନ୍ତନୁ ଆସି କେତେବେଳୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା, ତାକୁ ବୋଉ ପାଖରେ ବସେଇ ସେ ଯାଇଥିଲା ଅଫିସ୍‌କୁ ଟଙ୍କା ଯୋଗାଡ଼ିବାକୁ, ମାତ୍ର ଫେରିଲା ଖାଲି ହାତରେ ।

ଶାନ୍ତନୁ ଗୋଟିଏ ବୋତଲ ବ୍ଲଡ୍ ଦବାର ଥିଲା । ସେ ଦେବଦ□ର ପିଲାଦିନର ସାଂଗ । ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଆସିଷ୍ଟା□ ମ୍ୟାନେଜର ଅଛି । ଆଗରୁ ଗୋଟାଏ ବ୍ଲଡ୍ ଓ ଟଂକା ଦଶ ହଜାର ଦେଇସାରିଛି । ପୁଣିଥରେ ଆସିଛି ସାହାଯ୍ୟର ହାତ ବଢ଼ାଇବାକୁ । ଶାନ୍ତନୁ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତାରେ ପୂରି ଉଠିଲା ଦେବଦ□ । ଶାନ୍ତନୁ, ସ୍ୱପ୍ନଜିତ୍, ଅଦ୍ୱୈତ ଏମିତି କେତେଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ତା' ବୋଉର ଚିକିତ୍ସା ଠିକ୍ ଚାଲିଛି । ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ବଂଧୁତ୍ୱର ସଂପର୍କ ଅଥଚ କେମିତି ସ□ହୀନ ସେମାନେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଚାଲିଛନ୍ତି ଦେବଦ□କୁ ଯେତେବେଳେ କି ତା' ନିଜ ସଂସ୍ଥାରୁ ସେ କେବଳ କଟୂକ୍ତି, ଭର୍ତ୍ସନା ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ପାଇନି ।

ଦିନକୁ ଦିନ ନିସ୍ତେଜ ଦିଶୁଚି ବୋଉ । ଆଖିତଳ କଳା ପଡ଼ିଯାଇଚି, ଚମ ଧୁଡୁଧୁଡୁ ହୋଇଗଲାଣି, କେତେ ବା ବୟସ ତାକୁ ! ତେପନ, ଚଉବନ କ'ଣ ସେମିତି ଗୋଟାଏ ବୟସ । ଏ ରୋଗ ହିଁ ତାକୁ କୋରି ପକେଇଲା । ତା' ସତେଜତା, ତା' ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ, ତା' ଫୁ□, ତା' ହସ, ସବୁକିଛି ନେଇଗଲା ତା'ଠୁଁ ।

ବୋଉ ଚାହିଁଲା ।

"ଖରାରେ ବୁଲିବୁଲି କଳାକାଠ ପଡ଼ିଗଲୁଣି, ଯା, ଦିହେଁ ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇଦେଇ ଆସ ।"

ଶାନ୍ତନୁ ବୋଉର ପାପୁଲିକୁ ଧରିଥିଲା ତା' ହାତମୁଠାରେ ତଥାପି ।

ହଠାତ୍ କାଇଁକି ବୋଉ ଛାତିରେ ମୁହଁ ଜାକି ଗେଲ ହବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଦେବଦ□ର । ଇଚ୍ଛା ହେଲା କାନ୍ଦନ୍ତା ।

"ସାଲାଇନ୍ ସରିଆସିଲାଣି, ଯା, ନର୍ସଙ୍କୁ ଡାକ୍ ।" ଶାନ୍ତନୁର ଡାକରେ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲା ଦେବଦ□ ।

ଶାନ୍ତନୁ ପଚାରୁଥିଲା, "ଆଜି ରାତିରେ ଏଠି ରହିବାର ପାଳି କାହାର ?"

ଦେବଦ□ କହିଲା, "ତୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହଅନା, ମୁଁ ଦି'ଦିନ ଛୁଟି ଆଣିଛି, କାଲିଠୁଁ କେମୋ ଆରମ୍ଭ ହେବ, ମତେ ହିଁ ପୁରା ଜଗି ରହିବାକୁ ହବ, ତାଛଡ଼ା ସେ ଯେଉଁ ଯଂତ୍ରଣା କେମୋ ଦେଲାପରେ, ବୋଉକୁ ମୋ ଛଡ଼ା ଆଉ କେହି ସମ୍ଭାଳି ପାରିବେନି । ଦି' ଦିନ ପରେ ଦେଖିବା ।"

ଦେବଦ□ ଭାବୁଥିଲା, ଶାନ୍ତନୁ ଆଗରେ କହିଦିଅନ୍ତା ସବୁ କଥା । ଯାହା ଆଦିତ୍ୟ ତାକୁ କହିଲା । ମାତ୍ର କହି ଆସୁଆସୁ ଅଟକିଗଲା ସେ । ନା, ଥାଉ । ତା' ନିଜର ଦୁଃଖ, ଅସହାୟତା, ତା' କ୍ଷୋଭ ତା' ନିଜର । ଏସବୁ କହି ଶାନ୍ତନୁକୁ କାଇଁ ଦୁଃଖୀ କରେଇବ । ତା ଛଡ଼ା ଶାନ୍ତନୁ ବି କମ୍ ପ୍ରେସରରେ ନାହିଁ । ଖାଲି ଟାର୍ଗେଟ୍, ଟାର୍ଗେଟ୍ ଆଉ ଟାର୍ଗେଟ୍ । ମାସ ଶେଷବେଳକୁ ତା' ଅବସ୍ଥା ବି ଆହୁରି ଦୟନୀୟ । ଥରେ ତ ଶାନ୍ତନୁ କହିବାର ସେ ଶୁଣିଛି, "ମାସ ଶେଷ ବେଳକୁ ଟାର୍ଗେଟ୍ ଫୁଲ୍‌ଫିଲ୍ ହୋଇନପାରିଲେ ବସ୍‌ର କଥା ଶୁଣି ଥରେ ଥରେ ସୁଇସାଇଡ୍ କରିଦବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ।"

ଦେବଦ□ ଚୁପ୍ ରହିଲା ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସହିତ ଆପଏ□ମେ□, କେମୋ ଦବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଭିତରେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲାବେଳେ ଏମ୍.ଡ଼ି.ଙ୍କ ପାଖରୁ ଫୋନ୍ ଆସିଲା, ଚମକିପଡ଼ିଲା ଦେବଦ□ । ଏମ୍.ଡ଼ି. ପୁଣି କାହିଁକି ଫୋନ୍ କରିଛନ୍ତି ? ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଫୋନ୍‌ର ସ୍ୱିଚ୍ ଅନ୍ କରୁକରୁ ସେପଟୁ ଶୁଭିଲା, "କୋଉଠି ଅଛ, ଅଧଘ□ାଏ ଭିତରେ ଅଫିସ୍‌ରେ ପହଂଚି ମୋ ଚାମ୍ବରରେ ଦେଖାକର ।"

: ସାର୍, ମୁଁ ଛୁଟିରେ ଅଛି, ବୋଉର କେମୋ ଦିଆଯିବ ଆଜି ।

: ସେଇଥିପାଇଁ ତ କହୁଛି, ତମରି ଭଲପାଇଁ, ଆସି ଦେଖାକର ।

ଫୋନ୍ କଟିଗଲା ।

ହସ୍‌ପିଟାଲ୍‌ରେ ଯୋଗାଡ଼ଯନ୍ତ୍ର ସାରି ତରବର ହୋଇ ଅଫିସ୍‌ରେ ପହଂଚିଲା ଦେବଦ□ । ପହଂଚୁ ପହଂଚୁ ନାଏକ୍ ହସିହସି ତାକୁ ଭିତରକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା, ଏମ୍.ଡ଼ିଙ୍କ ଚାମ୍ବର ଭିତରକୁ । ସତେ ଯେମିତି ଏମ୍.ଡ଼ି ତାକୁ ହିଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ ତ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ହସିହସି ପଚାରିଲେ, "ଆଉ, ତମ ମା'ଙ୍କ ଦେହ କେମିତି ଅଛି ?"

:ଭଲ ନାଇଁ, ସାର୍ । ଆଜି କେମୋ ଦିଆଯିବ ।

:ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନା । ବି ପଜିଟିଭ୍ ।

:ସାର୍ ।

:ଦେବଦ□, ତମେମାନେ ଆମ ସଂସ୍ଥାର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ

ଆସେଟ୍ । ୟଙ୍ଗ୍, ଏନରଜେଟିକ୍, ସ୍ମାର୍ଟ, କାପାବଲ୍ ଗାଏଜ୍ । ସେଇଥିପାଇଁ ଆମ ଖବରକାଗଜ ମାର୍କେଟ୍‌ରେ ନମ୍ବର୍ ୱାନ୍ ହୋଇ ରହିଛି ।

ଏମ୍.ଡ଼ି.ଙ୍କଠାରୁ ହଠାତ୍ ଏଭଳି ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣି ଚମକି ପଡ଼ିଲା ଦେବଦ□ ।

ଏମ୍.ଡ଼ି. କିଛି ଗୋଟାଏ ଫର୍ମ୍ ବାହାର କଲେ ତାଂକ ଫାଇଲ୍‌ରୁ ଓ ବଢ଼େଇଦେଲେ ଦେବଦ□ର ହାତକୁ ।

: ଏଇଟା କ'ଣ ସାର୍ ?

: ଲୋନ୍ ଆପ୍ଲିକେଶନ୍ ଫର୍ମ ।

: କୋଉ ଲୋନ୍ ?

: ଶୁଣ, ଏତେ ତରବର ହେଲେ ହବ । ମତେ କହିବାକୁ ଦିଅ ।

: ସାର୍ ।

: ଏଇଟା ବ୍ୟାଙ୍କର ଲୋନ୍ ଦରଖାସ୍ତ । ଅଢ଼େଇ ଲକ୍ଷର ଲୋନ୍ ତମ ନାଁରେ କରାହବ । ଲୋନ୍ ତମ ନାଁରେ ରହିବ, ମାତ୍ର ଟଂକା ନେବି ମୁଁ । ମାସକୁ ସାଢ଼େ ସାତ ହଜାର ଶୁଝିବାକୁ ହବ ପାଂଚ ବର୍ଷ ।

: ସାଢ଼େ ସାତ ହଜାର...ଦରମା ତ ସାଢ଼େ ଚାରି ହଜାର ସାର୍...

: ବୋକା । ତମକୁ କ'ଣ ଶୁଝିବାକୁ ହଉଚି ତମ ଦରମାରୁ । ମୁଁ ଶୁଝିବି ଲୋନ୍ । ତମର ଲୋନ୍ ସାଂଗରେ କିଛି ଲେନ୍‌ଦେନ୍ ନାହିଁ । ଖାଲି ତମ ନାଁରେ ଲୋନ୍‌ଟା ହବ । ଏଥିରେ ତମମାନଂକୁ ବି ଗୋଟେ ସୁବିଧା ଦଉଚି ଆମ କଂପାନୀ । ଫ୍ରି ଇନ୍‌ସ୍ୟୁରାନ୍ସ । ଯୋଉଟା କଂପାନୀ ଦବ । ଯଦି ଏ ପାଂଚବର୍ଷ ଭିତରେ ତମର କିଛି ହୋଇଯାଏ, ଲୋନ୍ ଛାଡ଼ ହୋଇଯିବ ପୁରା । ତମର କି ତମ ପରିବାର ପାଇଁ ଆଉ କିଛି ଟେନ୍‌ସନ୍ ନାହିଁ ।

: ବୁଝିହେଲାନି ସାର୍ !

: ଧେତ୍ । କ'ଣଟା ଆଉ ଅବୁଝା ରହିଲା ଯେ ! ଆହୁରି ଗୋଟେ ସୁବିଧା ପାଇବ । ଏ ଟଂକାରୁ ଦଶ ହଜାର ତମକୁ ଆଡ଼ଭାନ୍ସ ଆକାରରେ ଦିଆଯିବ । ତମେ ହଜାରେ ଲେଖାଁ ଶୁଝିବ ପ୍ରତି ମାସରେ ।

ଚୁପ୍ ରହିଲା ଦେବଦ□ ।

ଓ ଏମ୍.ଡ଼ି. ହସିଲେ । କହିଲେ, "ଏତେ ଭାବୁଛ କ'ଣ ? ସବୁ ଷ୍ଟାଫ୍‌ଙ୍କ ନାଁରେ ତ ଲୋନ୍ ଉଠାହଉଛି । ସମସ୍ତେ ସାଇନ୍ କରିସାରିଲେଣି । ଖାଲି କ'ଣ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ, ମୋର ଏମିତି ବି ଷ୍ଟାଫ୍ ଅଛନ୍ତି ତାଂକ ନାଁରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ନୁହଁ, ଦି ତିନି ଜାଗାରୁ ଲୋନ୍ ଉଠେଇଲେ ବି ତାଂକର ଆପ□ ନାହିଁ । ସେମାନେ ତ କିଛି ଭାବୁନାହାନ୍ତି, ବରଂ କଂପାନୀ ପାଇଁ ଖୁସିରେ ରାଜି ହଉଛନ୍ତି । ଆରେ, କଂପାନୀ ତ ଲୋନ୍ ଶୁଝିବ, ତମର ଚିନ୍ତା କରିବାର କ'ଣ ଅଛି ? ଖାଲି ତମ ନାଁରେ ଯାହା ଲୋନ୍‌ଟା ରହିବ । କଂପାନୀ ପ୍ରତି ଯଦି ତମର ଏତିକି ଲୟାଲିଟି ନାହିଁ, ତେବେ ତାହା ଦୁଃଖର ବିଷୟ । ଯଦି କଂପାନୀ ଠିକ୍ ଚାଲିବ, ତେବେ ସିନା ତମର ଚାକିରି ରହିବ ।

ଦେବଦ□ ମନରେ ଅସଂଖ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ପରସ୍ପର ସହ ଧକ୍‌କା ଖାଇବାରେ ଲାଗିଲେ । ଯଦି ମାସକୁ ମାସ କଂପାନୀ ଲୋନ୍ ନ ଶୁଝେ, ଯଦି ଆଉ କୋଉଠି ଯାଠୁ ଭଲ ଦରମାରେ ଚାକିରି ମିଳିଯାଏ, ଯଦି ଦିନକୁ ଦିନ ଏ କଂପାନୀ ଆହୁରି ଅଧିକ ଖଟାଏ- ଲୋନ୍ କରିବା ମାନେ ପାଂଚ ବର୍ଷ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ ବିକିଦବା । ପାଂଚବର୍ଷ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ ବିକିଦବା ମାନେ...

ଦେବଦ□କୁ ଚାହିଁ ଏଥର ଚଢ଼ା ଗଳାରେ ଏମ୍.ଡ଼ି. ପଚାରିଲେ, "କ'ଣ ଏତେ ଆଗପଛ ହଉଛ, ମୁଁ କ'ଣ ତମର ଶତ୍ରୁ, ତମକୁ ଖାତରେ ପକେଇ ଦଉଛି । ଆରେ ଗତ ଇଲେକ୍ସନ୍‌ରେ ମୋର ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ଟଂକା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ସିନା ଅଭାବ ପଡ଼ିଲା, ନହେଲେ କାହିଁକି ଲୋନ୍ ଦର୍କାର ପଡ଼ିଥାନ୍ତା । ଖବରକାଗଜ ତ ପୁଣି ବାହାରିବ ନା ବିକ୍ରୀ କରିଦେବି ସଂସ୍ଥା ।"

"ନାଇଁ ଯେ ସାର୍, ମୁଁ ଭାବୁଥିଲି ଦରମା ତ ସାଢ଼େ ଚାରି ହଜାର, ଏତେ ଟଂକା ଲୋନ୍ ମିଳିବ କେମିତି ?" ପଚାରିଲା ଦେବଦ□ ।

"ସେସବୁ ତମେ କାଇଁ ଚିନ୍ତା କରୁଛ ? ମୁଁ ସଂସ୍ଥାର ମାଲିକ, କାଗଜପତ୍ରରେ ତମ ଦରମା ଚାରି ହଜାର ଜାଗାରେ ଚାଳିଶ ହଜାର କରିଦେଲେ, କିଏ ଜାଣୁଛି ! ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ବାଲା ମୋର ଚିହ୍ନା, ଲୋନ୍ ମିଳିବାରେ ଅସୁବିଧା ନାହିଁ । ତମେ ଖାଲି ଦସ୍ତଖତ ମାରିଦିଅ ଓ ମନଖୁସିରେ ଦଶହଜାର ଆଡ଼ଭାନ୍ସ ନେଇ ଘରକୁ ଯାଅ । ମା'ଙ୍କ ପିଛା ଟଂକା ଖର୍ଚ୍ଚ କର ।

ଏମ୍.ଡ଼ି.ଙ୍କ ଡାହାଳ ଆଖି କବଳରୁ ବ□ିବାର ଚାରା ନାହିଁ । ତଥାପି ସାହସ ସଂଚିଲା ଦେବଦ□ । "ସାର୍, ମୁଁ ଏ ଫର୍ମ ନଉଛି, ଦସ୍ତଖତ କରି ଦେଇଦେବି ।"

"କାଇଁ, ଦସ୍ତଖତ କରିବାକୁ କ'ଣ ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳା ଦର୍କାର, ଏଇଠି, ଏବେ କରିଦଉନ ।"

ଚୁପ୍ ରହିଲା ଦେବଦ□ ।

ଦଶ ହଜାର ନେଲେ ବୋଉର ଆଉ ଗୋଟାଏ କେମୋ ପାଇଁ କିଛି ପଇସା ହେଇଯିବ, ହୁଏତ ବୋଉ ଆଉ କେଇଟା ଦିନ ଅଧିକ ବଂଚିଯିବ । ବଦଳରେ ପାଂଚବର୍ଷ ପାଇଁ ତାକୁ ମୁଣ୍ଡ ବିକିଦବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପାଂଚବର୍ଷ ପାଇଁ ପ୍ରତି ମୁହୂ□ ସେ ଅଶାନ୍ତି, ଆଶଙ୍କା ଓ ଅସ୍ଥିରତାରେ ସନ୍ତୁଳି ହବ । ପ୍ରତି ମୁହୂ□ରେ ସେ ମରିବ ମରିବ ହଉଥିବ ଅଥଚ ନା ମରିପାରୁଥିବ ନା ବଂଚିପାରୁଥିବ । ପ୍ରତି ମୁହୂ□ରେ ସେ ନିଜର ସ୍ୱାଭିମାନକୁ, ସ୍ୱାଧିକାରକୁ ବଳି ଚଢ଼େଇ ଦଉଥିବ ।

ଅଥଚ ବୋଉ ବଂଚିଯିବ ଆଉ କେଇଟା ଦିନ ।

***

(ବିନ୍ଦାସ୍-ପୂଜାସଂଖ୍ୟା, ୨୦୧୪ରେ ପ୍ରକାଶିତ)